

TISK O ACS
TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
19.-25. oktober 1998

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

ACE
SAEC

Teden vseživljenjskega učenja prerašča v praznik učenja

Priznanja za osebni napredek

**PRIZNANJA ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE
POUDARJAJO POMEN VSEŽIVLJENJSKEGA
IZOBRAŽEVANJA**

Andragoški center Slovenije bo v okviru tedna vseživljenjskega učenja (od 19. do 25. oktobra) tudi letos podeljeval priznanja za izjemne dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji. Priznanja bodo dobili posamezniki oziroma posameznice za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja (do pet priznanj), skupine za izjemne učne uspehe in prav tako bogatitev lastnega znanja (do pet priznanj) ter posamezniki, skupine, ustanove, podjetja in lokalne skupnosti za izjemne strokovne dosežke pri bogatitvi znanja drugih in pri uveljavljanju strategije vseživljenjskega učenja (prav tako pet priznanj).

Z merili za priznanja je določeno, da jih lahko prejmejo tisti, ki so na podlagi lastnega učenja dosegli izjemno veliko spremembo na osebnem in poklicnem področju in katerih dejavnost je pozitivno vplivala na okolico: bližnje, sosesčino, skupino, širšo skupnost ali celotno družbo. Pri tem so odločilne tudi ovire, ki jih je moral kandidat premagovati, da se je lahko učil oziroma izobraževal, pa tudi zahtevnost, kakovost in obseg učnih programov, ki se jih je udeleževal. Pri priznanjih tistim, ki so s svojo dejavnostjo vidneje pripomogli k učenju drugih, pa je pomembno, da so kandidati pri svojem delu uveljavljali prijeme, ki so presegali tradicionalne in splošne načine izobraževanja in da so si prizadevali za uveljavitev načel... izobraževalnih programov in drugih dejavnosti, ki prispevajo k bogatitvi znanja drugih.

S priznanji želijo v Andragoškem centru Slovenije torej počastiti posameznike, posameznice, skupine, organizacije in skupnosti, ki v učenje veliko vlagajo in zato tudi dosegajo velike uspehe. Za zgled jih želijo postaviti zato, ker s prizadevanji v smeri učenja in izobraževanja spreminjajo sebe, osebnostno rastejo, siboljšujejo svoj položaj in pozitivno vplivajo na svojo okolico. S slovesno podelitvijo priznanj pa hkrati poudarjajo in izpostavljajo pomen vseživljenjskega učenja in tako dodajajo kamenček v mozaik strategije in koncepta vseživljenjskega učenja in izobraževanja.

Priznanja Andragoškega centra bodo podeljena (predvidoma na slovesnem odprtju v Cankarjevem domu) v okviru tedna vseživljenjskega učenja (od 19. do 24. oktobra), ki poteka na pobudo in v koordinaciji tega centra. Sodelujejo številni izvajalci izobraževanja v Sloveniji, v dveh letih se je njihovo število podvojilo (sodelovalo je 139 izvajalcev in v petih dneh se je zvrstilo blizu tisoč dogodkov), tako da lahko rečemo, da je TVU, kakor ga skrajšano tudi imenujejo, prerasel v vseslovenski projekt, v praznik učenja.

Teden vseživljenjskega učenja 98. Andragoškega centra Slovenije

Učenje - nikoli končan proces

Andragoški center Slovenije je ugledal luč sveta pred šestimi leti in od tedaj deluje kot javni zavod.

Ljubljana, 12. maja - Slovenci smo tako po vzoru nekaterih tujih držav dobili ustanovo, namenjeno izobraževanju odraslih, ki naj bi čimprej doseglo višjo raven in kakovost primerljivo z razvitimi evropskimi državami. To je tudi eden od ciljev zapisanih v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju v Sloveniji. Med dejavnosti centra spada tudi projekt Teden vseživljenjskega učenja, s katerim želijo učenje približati čim večjemu številu izobraževalnih, raziskovalnih in gospodarskih ustanov ter posameznikov.

Dejavnost omenjenega centra financirajo Ministrstva za delo, šolstvo ter za znanost in tehnologijo. Trideset strokovno usposobljenih raziskovalcev se ukvarja s pripravo projektov izobraževanja odraslih, med njihovimi rednimi uporabniki pa so tako učitelji, kot tudi različni mentorji in vodje študijskih krožkov, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih. Učenje je namreč nikoli povsem končan proces, vsaj tako menijo v Andragoškem centru. Za znanje in

usposabljanje ni nikoli prepozno. Kar smo zaradi različnih razlogov zamudili v mladosti, lahko nadoknadimo v poznejših letih. Iz tega izvira tudi temeljno poslanstvo centra, pospeševanje in razvijanje izobraževanja in učenja ter kulture učenja odraslih v Sloveniji.

Pred tremi leti so se v omenjenem centru lotili tudi organizacije Tedna vseživljenjskega učenja, ki so ga zasnovali po vzoru podobne britanske prireditve, le da slovenski vanj ne vključuje le odraslih. Omenjeni Teden se je v teh letih že uveljavil kot vseslovenska prireditev, ki povezuje raznovrstne izvajalce izobraževanja in učenja ter v vsakdanje življenje vnaša koncept vseživljenjskega učenja. Lani je na tej prireditvi sodelovalo 139 izvajalcev, organizator pa je pripravil okoli 1000 različnih prireditev. Letošnji bo potekal od 19. do 25. oktobra, po besedah vodje informacijskega središča in omenjenega Tedna mag. Zvonke Pangerc - Pahernik pa letos pričakujejo še večje število

sodelujočih. Predstavili bodo različne možnosti učenja ter akcije, ki opozarjajo, da zanj ni nikoli prepozno ter podelili priznanja za najboljše programe oziroma izobraževalne projekte tako tistim, ki bogatijo svoje znanje, kot tudi tistim, ki izobražujejo.

Lani so podelili 15 priznanj. Ob tem je zanimiv podatek, da se je lanskega Tedna udeležilo kar 50 koroških izvajalcev, gorenjskih pa le pet. Moramo razloge za tako slabo gorenjsko udeležbo iskati v slabi obveščenosti o delu Andragoškega centra, ali pa nemara v nezainteresiranosti za tovrstne projekte in prireditve? Morda bo letošnja udeležba boljša. Prijave namreč zbirajo še vse do 7. septembra, pošljete pa jih lahko na naslov: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana. Teden vseživljenjskega učenja je po besedah Zvonke Pangerc - Pahernik izjemna priložnost za približanje učenja in izobraževanja ljudem v vseh okoliščinah in vseh starostnih obdobjih.

Renata Škrjanc

Vseživljenjsko učenje

Nesposobnost za učenje - tragična za posameznika in pogubna za organizacije

Sposobnost učiti se in se prilagajati spremenjenim okoliščinam je postala eno pomembnih zagotovil za uspeh, tako v življenju posameznikov - zasebnem in poslovnem - kot tudi v življenju skupin in organizacij. Andragoški center Slovenije letos že tretjič prireja Teden vseživljenjskega učenja, katerega namen je uveljavljanje in razvijanje strategije življenjskega učenja in Slovenije kot »učee se dežele«. Eden osrednjih dogodkov v Tednu je podelitev priznanj učecim se posameznikom, skupinam in organizacijam. Med slednje spada tudi podjetja, ki v učenje in izobraževanje zaposlenih izjemno veliko vlagajo.

Kaj torej pomeni »učee se organizacija«? Definicije so različne in teorija še ni izrekla zadnje besede. Peter Senge, znani profesor managementa z MIT v Bostonu, pravi, da podjetja čedalje bolj postajajo podobna učilnici. Govori o organizaciji prihodnosti, ki bo zasnovana na uporabi sistemskega mišljenja, kar pomeni celovit pristop k proučevanju in premagovanju problemov na podlagi sodelovanja in kooperativnega duha.

Potrebna je tudi nenehna želja po izpolnjevanju, po učenju in sposobnost za obvladovanje duhovnih vrednot, sprejemanje novih mentalnih modelov, pri čemer sodelovanje in usmerjenost navzven nadomestita konfliktno obnašanje in

usmerjenost k sebi. Uspešnost pa pogojujejo tudi ustvarjanje skupnih vizij in timsko učenje ter delo v skupini.

Na kratko bi morda rekli, da neko podjetje lahko pridobi naziv »učee se organizacija« takrat, ko zaposleni učenje razumejo kot pomembno poslovno aktivnost in zato temu namenjajo tudi določen čas, sredstva in energijo. Pomembno je, da vodilni kadri spodbujajo in nagrajujejo prizadevanja in poskuse, ki omogočajo učenje, in da so dovzetni za nove ideje. Pomen učenja v organizacijah oziroma podjetjih se povečuje predvsem zaradi spreminjajočega se okolja, v katerem delujejo, zato staro učenje na način poskusa in napake ne zadošča več in je tako potrebna sistematična in vnaprej določena oblika učenja, ki omogoča tekoče prilagajanje organizacije okolju.

Učenje pa lahko poteka na dva načina: prvi spodbuja učenje pri posameznih članih, pri drugem pa gre za oblikovanje sistemov in povezav, s katerimi vplivamo na individualno učenje. Različni tečaji, izobraževalni seminarji, strokovna potovanja so primeri podpore individualnemu učenju. Za vzpostavitev ozračja, ki motivira učenje, pa je treba še nekoliko več. Podjetja se tega lotevajo na različne načine, na primer tako, da uvedejo poseben »prostor za pogovor«, namenjen razpravljanju o novih zamislih, o pravkar prebranem ali preprosto izmenjavi misli. Takšna oblika učenja je enako ali še bolj pomembna kot formalni izobraževalni procesi.

Za »učee se organizacije« je značilno predvsem, da uspešno izvajajo sistematično reševanje problemov (na podlagi posebnih metod, kot so brainstorming, intervjuvanje, diagrami vzrokov in posledic), eksperimentirajo z novimi pristopi, se učijo na podlagi izkušenj - lastnih in izkušenj uspešnih podjetij in da učinkovito prenašajo znanje v vse celice organizacije.

Za razvoj učee se organizacije je potreben daljši čas, nekatere spremembe pa je kljub temu mogoče uvesti takoj. Prvi korak je vzpostavitev okolja, ki na procese učenja deluje ugodno. Dovolj časa za razmišljanje in analizo torej, razmislek o strateških načrtih, anali-

zo potreb, inoviranje novih izdelkov in podobno. Uspešne organizacije pa imajo natančno izdelan sistem obnašanja zaposlenih, njihovih obveznosti in upravljalnih procesov, pridobljen v daljšem času.

M. K.

TRUD SE JE IZPLAČAL

Andragoški center Slovenije bo v okviru tedna vseživljenjskega učenja (od 19. do 25. oktobra) tudi letos podeljeval priznanja za izjemne dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji. Priznanja bodo prejeli posamezniki oziroma posameznice za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja (do pet priznanj), skupine za izjemne učne uspehe in prav tako bogatitev lastnega znanja (do pet priznanj) ter posamezniki, skupine, ustanove, podjetja in lokalne skupnosti za izjemne strokovne dosežke pri bogatitvi znanja drugih in pri uveljavljanju strategije vseživljenjskega učenja (prav tako pet priznanj).

Lani so priznanja podeljevali prvič. Med trinajstimi nagradenci sta bila tudi

nastali dve zbirki, ki jih je Debelakova prevedla v francoski jezik. S tema dvojezičnima zbirkama se je univerza za tretje življenjsko obdobje predstavila na srečanju mreže evropskih univerz za tretje življenjsko obdobje v Ulmu. Najdragocenejše, kar je nastalo iz učenja, pa je krog kolegov, ki so postali njeni prijatelji. Z njimi deli svoje učenje in življenje.

Robert Muhič je priznanje prejel za izjemne uspehe pri učenju in bogatitvi lastnega znanja. V letu 1989 se je vpisal v osnovno šolo za odrasle, v kombinirani oddelek 5. in 6. razreda. S svojo prizadevnostjo pri učenju in lepim odnosom do sošolcev in učiteljev je bil drugim udeležencem izobraževanja za

tivno vplivala na: bližnje, sosesčino, skupino, širšo skupnost, družbo. Pri tem so odločilne tudi ovire, ki jih je moral kandidat premagovati, da se je lahko učil oziroma izobraževal, pa tudi zahtevnost, kakovost in obseg učnih programov, ki se jih je udeleževal. Pri priznanjih tistim, ki so s svojo dejavnostjo vidneje pripomogli k razvoju učenja in uveljavljanju njegovih učinkov, pa je kot merilo pomembno, da je kandidat pri svojem delu uveljavljal prijeme, ki so presegali tradicionalne in splošne načine izobraževanja in da si je prizadeval uveljaviti načelo odprtosti in dostopnosti izobraževalnih programov in drugih dejavnosti, ki prispevajo k bogatitvi znanja drugih.

S priznanji želijo na Andragoškem centru Slovenije torej počastiti posameznike, posameznice, skupine, organizacije in skupnosti, ki v učenje veliko vlagajo in zato tudi imajo velike uspehe.

Kandidate za priznanja prijavite do 15. junija na Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134 a, Ljubljana. Tu dobite tudi prijavni obrazec, po tel.: 1842-573 pa vse potrebne informacije.

Marija Debelak (desno) prejema priznanje. Tudi Robert Muhič si je pridobil poklic.

Marija Debelak iz Ljubljane in Robert Muhič iz Črnomlja. Njuni zgodbi dokazujejo, da je učenje pot, ki vodi iz še tako težkega položaja.

Marija Debelak iz Ljubljane je višja medicinska sestra v pokoju. Priznanje je prejela za svoje učenje in osebnostni razvoj. Pri osemindvajsetih letih je doživela hudo nesrečo, morala se je invalidsko upokojiti in se na novo naučiti brati in pisati. Težko se je sporazumevala, vendar se je borila in se tako vpisala na univerzo za tretje življenjsko obdobje v skupino za učenje francoskega jezika. V začetku je kar molčala in poslušala; to ni nikogar motilo in učenje ji je dajalo zavetje. Zlagoma je začela prevajati besedila iz francoščine, postala je odgovorna študentka v svojem študijskem krožku, animatorica skupine. Okrog nje so se začeli zbirati drugi starejši učenci in prenekatere počitnice so preživeli v skupnem učenju. Poskusila se je tudi v pisanju. Začela je pisati članke o izobraževanju in urejala kroniko univerze. Iz prijateljstva z Ano Mlakar, upokojeno profesorico na AGRFT, ki ji je zaupala svoje neobjavljene pesmi, sta

zgodba in uspeh ni izostal. Kmalu je lahko vpisal še 7. in 8. razred in ju prav tako uspešno končal. V tem času je bil zaposlen v podjetju Adria kot delavec na žagi. Na srečo je delal v eni izmeni, tako da se je lahko udeleževal vseh skupinskih oblik učenja. Šolanje je leta 1992 nadaljeval v programu za poklic prodajalec in ga po treh letih končal.

V tem času se je podjetje privatiziralo in Robert Muhič je moral delati cele dneve. Časa za študij je bilo tako še manj kot prej, vendar se je kljub temu odločil in šolanje nadaljeval, saj si je želel pridobiti srednješolsko izobrazbo komercialnega tehnika.

Na vprašanje, kaj ga je gnalo na tej njegovi izobraževalni poti, odgovarja, da predvsem želja po znanju, po večji razgledanosti in razumevanju stvari in pojavov. Seveda pa tudi želja po boljši zaposlitvi. Učenje mu je postalo vrednota in slog življenja.

Priznanje Andragoškega centra torej lahko prejme tisti, ki je na podlagi lastnega učenja dosegel izjemno veliko spremembo na osebnem in poklicnem področju in katerega dejavnost je pozi-

teden vseživljenjskega učenja

Teden vseživljenjskega učenja (TVU) je projekt nacionalnega pomena. Namenjen je vpeljevanju strategije vseživljenjskosti učenja v Sloveniji in še posebno razvijanju in pospeševanju kulture učenja odraslih. Koordinator projekta v Sloveniji je **Andragoški center v Ljubljani**, izvajalci pa smo raztreseni po celi Sloveniji, saj je vključitev v TVU izjemno enostavna.

Zasnova TVU v Sloveniji se zgleduje po Tednu odraslih učencev v Veliki Britaniji, kjer poteka kot intenzivna struktura dogodkov na državni in lokalni ravni, kot praznik odraslih učencev s priložnostjo, da za dosežke pri učenju dobijo priznanja in nagrade.

Učenje odraslih v Sloveniji poteka v specifičnih kulturno - zgodovinskih okoliščinah, ki so bolj naklonjene formalnemu izobraževanju in šolanju, še posebej za otroke in mladino. TVU in drugi projekti za razvijanje učenja v Sloveniji imajo zato še posebno poslanstvo. Razvijajo pozitiven odnos do učenja vseh ljudi, v vseh življenjskih obdobjih, s kakršno koli vsebino in namenom. S tem krepijo pozitivno doživljanje učenja med ljudmi, pa tudi ustrezno obravnavanje takšnega učenja v vzgojno - izobraževalni politiki Slovenije nasploh.

Na VITRI smo v TVU aktivni od začetka, to je od leta 1996 naprej. Za naše delo nam je leta 1997 Andragoški center Slovenije podelil **Priznanje za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri učenju in bogatitvi znanja drugih**.

Prvo leto smo vključili 5 sodelavcev in realizirali 8 dogodkov, vezanih na neformalne oblike izobraževanja odraslih v DEŽELI SUHE ROBE. Lansko leto je bilo 8 sodelavcev in 27 dogodkov. Tudi letos bomo zelo aktivni, zato vas opozarjamo na datum TVU 98.

Potekal bo od 19. do 25. oktobra 1998.

Vabimo vse tiste, ki bi radi pokazali svoje znanje, ročne ali druge spretnosti, vaše posebnosti, ... na kakršnem koli področju, vse tiste drobne stvari, ki bi zanimale tako mlade kot stare, bolj in manj izobražene, da nas pokličete na VITRO na naš telefon 796 020 ali 793 552, ali pa nas obiščete v naših prostorih na Cesti 4. maja 51 v Cerknici.

Prav tako vas vabimo, da se udeležite prireditve v tednu TVU. Presenečeni boste nad pestro in zanimivo vsebino, ki jo bodo pripravili posamezniki. Naslednje leto boste gotovo na prodajni strani pulta.

Pridite in uživajte!

Teden vseživljenjskega učenja

»Učecha se dežela«?

Eden pomembnejših predlogov lanske pete Unescove mednarodne konference o izobraževanju odraslih je, da naj teden vseživljenjskega učenja (TVU) postane prireditev in praznik učenja ne le v Evropi, temveč po vsem svetu. Pri tem so za primerjavo in morebitno izpeljavo projekta v drugih državah izpostavili prav slovenski model tedna, ki bo letos oktobra potekal tretjič. Slovenija je tako poleg Velike Britanije, Švice, Belgije, Češke, Estonije, Norveške in Nemčije – slednje tri bodo letos prvič skušale izpeljati tovrstni projekt – ena redkih predstavnic Evrope, ki se je na najboljši možni način odzvala predlogu Unescove konference.

Na letošnji razpis pobudnika TVU, Andragoškega centra Slovenije, se je prijavilo okoli 250 izvajalcev, kar je skoraj petkrat več kot prvo leto – natančna številka bo znana šele po koncu tedna. Med prijavljenimi najdemo najrazličnejša društva (prijatelj mladine, gasilcev, kmetič, zdravljenih alkoholikov, inženirjev in tehnikov, upokojujencev...), športne in plesne klube, muzeje, ljudske univerze, univerze za tretje življenjsko obdobje, zasebne izobraževalne ustanove, vrtce, šole, zavode, knjižnice, glasbene šole, celo rudnik Mežica, od javnih občil pa zaenkrat le radio Zeleni val.

Ker pa si na Andragoškem centru Slovenije prizadevajo uresničiti geslo »Slovenija, učeča se dežela«, s katerim nastopamo celo kot prvi na svetu, bi k sodelovanju radi pritegnili prav vse sfere dela. Tudi podjetja in proizvodnjo. Pomembno vlogo igrajo tudi občine, ki naj bi sčasoma prevzele vlogo koordinatorja.

Kot je povedala vodja projekta TVU

'98 mag. Zvonka Pangerc Pahernik, želijo v bližajočem se tednu s številnimi brezplačnimi prireditvami in dogodki učenje približati človeku na ulici. Zato bodo na sporedu dnevi odprtih vrat, razstave, omizija, kreativne delavnice, literarni večeri, kulturne prireditve, predstavitve študijskih krožkov, šol, središč za samostojno učenje, borze znanja pa tja do podelitev priznanj za izjemne učne dosežke. Najbolj pomembno je, da ljudje uvidijo, da za učenje ni nikoli prepozno. Tudi če so morda v mladosti izpadli iz rednega izobraževanja, lahko manjkajoče znanje znova pridobijo, pa naj bo to za potrebe na delovnem mestu ali v prostem času. Možnosti in izbire je vsekakor veliko.

Projekt TVU je predvsem promocijske narave in ima tri glavne cilje. Na prvem mestu želijo v tednu vseživljenjskega učenja predstaviti možnosti izobraževanja ter dejavnosti, ki večajo znanje vsem generacijam – bodisi v šoli bodisi na delovnem mestu in tudi med prostim časom.

Drugi cilj tedna temelji na promociji ideje takega učenja, ki pravi, da izobraževanje ni tragičen del našega življenja, temveč prijetna in koristna plat, ki človeka bogati. Poleg tega se moramo zavedati, da je učenje namenjeno prav vsakemu izmed nas. Slednjič pa je prireditev tudi priložnost za počastitev dosežkov. Lani so namreč prvič podelili priznanja posameznikom, skupinam in organizacijam za dosežene uspehe pri učenju. Letošnja priznanja bodo podelili 19. oktobra, na slavnostni otvoritvi tedna vseživljenjskega učenja na Andragoškem centru Slovenije v Ljubljani.

Na Andragoškem centru Slovenije bodo od 20. do 24. oktobra odprli telefonski liniji: **061/ 18 42 575** in **18 42 595**, kjer vam bodo o možnostih učenja svetovali strokovnjaki. Tisti bolj vešči računalnikov pa si bodo ustrezne odgovore lahko »prisurfali« celo po internetu (naslov: www.a-cs-saec.si), kjer bo prav tako od torka do sobote ves dan odprta tako imenovana diskusijska baza. Že od 19. oktobra dalje bo na internetu mogoče prelistavati predstavljene strani informativnega biltena Andragoškega centra Slovenije. Novičke, če pa pokličete center, lahko dobite tudi brezplačni katalog. Delili ga bodo, kot smo izvedeli, tudi v poslovalnicah Inter-spara v Ljubljani in Celju.

Tatjana Šalej

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

"UČENJE JE MOJ STIL"

ZARJA MAVEC

Pravo gotovo se vam je že pripetilo, da bi poleg vsakdanjega dela, ki ga opravljate, svoj čas radi posvetili še politiki, podjetništvu, medicini, literaturi, glasbi, kmetijstvu ali drugim stvarem, ki vas zanimajo, pa zato ali niste našli časa ali niste imeli priložnosti. Enkrat na leto (navadno konec oktobra) pa za tovrstne dejavnosti na pobudo Andragoškega centra poskrbi okoli 250 različnih organizacij in društev. Letos bodo predstavili več kot 1100 možnosti izobraževanja za potrebe na delovnem mestu in v prostem času. S svojo akcijo želijo opozoriti, da je znanje najboljša naložba za kakovostno življenje danes in v prihodnosti.

Prvotno je bil teden vseživljenjskega učenja namenjen predvsem tistim, ki niso redno dokončali svojega šolanja in bi radi zamujeno nadomestili, a so organizatorji idejo razširili na vse generacije in profile. V tem tednu se zvrstijo številne brezplačne prireditve, ki segajo od delavnic, razstav, omizij, literarnih večerov in koncertov do dnevo odprtih vrat in radijskih oddaj. Na Andragoškem centru bo v tem tednu tudi odprti telefon, na njihovi spletni strani eee.acs-saec.si, kjer je mogoče dobiti tudi koledar prireditev, pa diskusijska stran na teme, kot so izobraževanje odraslih, možnosti za samostojno učenje in nasveti za lažje učenje.

Vest ob robu

Ko učenje postane zabavno

Ljubljana – Danes se po Sloveniji začne teden vseživljenjskega učenja, namenjen predstavitvi zelo raznolikih programov za odrasle. Pobudnik tedna je Andragoški center Slovenije. Ta bo na slovesnosti ob pričetku tedna dopoldne podelil tudi svoje nagrade posameznikom in skupinam, ki so se odlikovali bodisi pri bogatitvi lastnega znanja bodisi so ga znali bogatiti drugim.

Med nagrajenci so članice **kulturno-umetniškega društva POC iz Ajdovščine**, ki so z lastno zagnanostjo usvojile oblikovanje gline in to znanje posredujejo tudi drugim. Posebej nagrajena je **Jožica Korenjak**, s katero tesno sodelujejo. Pod vodstvom projektnega sveta in **Dušana Parazajda** v Centru Dolfke Boštjančič v Dragi je s sredstvi Tempusa in mednarodnim sodelovanjem nastal projekt za izobraževanje varušek - negovalk za delo z motenimi v duševnem razvoju.

Andragoški center bo nagradil tudi **Izobraževalni center elektrogospodarstva Slovenije**, ki je sodobno učno središče s 14 verificiranimi programi in nekaterimi programi za notranje potrebe elektrogospodarstva. **Leda Dobrinja** s svojo Vito, centrom za pospeševanje ustvarjalnosti, je zaslužna za prenovu stare istrske hiše. Andragoginja **Alžbeta Cergol** iz Maribora je že 30 let povezana z izobraževanjem odraslih in uspešnimi novimi programi.

Adela Kelhar že vrsto let pripravlja seminarje in srečanja za starše, vodi pa tudi klub zanje. **Alenka Golob** od leta 1991 vodi Dom Škofljica za tiste z zmerno, težjo in najtežjo motnjo v duševnem razvoju ter je v sodelovanju s tujimi strokovnjaki oblikovala predmet drama za izobraževanje varuhinj - negovalk.

Ne nazadnje so med nagrajenci člani **študijskega likovnega krožka iz Velenja**, ki je nastal pri Andragoškem društvu Velenje – univerzi za tretje življenjsko obdobje. Vsi nagrajenci po vrsti dokazujejo, da so pestre oblike učenja za življenje bogastvo in ne neprijetna prisila, kar bi želel Slovincem dokazati tudi teden vseživljenjskega učenja. **B. P.**

Naredite nekaj zase

V tednu vseživljenjskega učenja, ki bo od 19. do 25. oktobra po vsej Sloveniji, bo na Ptuj svoje dejavnosti predstavila Animacija, zasebno podjetje za izobraževanje. "Resnična umetnost življenja je v tem, da najdemo čudovito tudi v vsakdanjem življenju," je njihov moto ta teden.

V prostorih kluba Obzorje bodo v torek razstavili izdelke udeleženci učnih delavnic slikanja na steklo, izdelovanja nakita in slikanja na svilo, sreda bo posvečena utrjevanju nemškega jezika, na temo "mesto Ptuj", v četrtek bodo prikazali knjižne novosti in diapozitive o življenju na Madagaskarju, v petek pa se bo predstavil krožek klekljanja.

(hb)

TVU '98 - PRAZNIK UČENJA

Od 19. do 25. oktobra bo po vsej državi potekal tretji Teden vseživljenjskega učenja (TVU), prireditev, katere poslanstvo je razvijati in pospeševati pozitiven odnos do učenja ljudi različnih starosti, interesov in potreb - da bi uresničili slogan: Slovenija, učeča se dežela. Slovenska vlada je Tednu s posebnim odlokom že drugič pripisala državni pomen, organizira pa ga Andragoški center Slovenije v sodelovanju z Nacionalnim odborom za TVU pri Ministrstvu za šolstvo in šport.

Začetki Tedna segajo v leto 1996, ki ga je Evropska unija razglasila za leto vseživljenjskega učenja. Na temelju modela, pred sedmimi leti razvitega v Veliki Britaniji, in ob upoštevanju posebnosti slovenskih kulturnozgodovinskih okoliščin je na pobudo - Andragoškega centra Slovenije 53 izvajalcev združilo svoje moči in organiziralo prvi slovenski Teden vseživljenjskega učenja. Naslednje leto se je število izvajalcev in prireditev več kot podvojilo, letos pa sodeluje že 250 izvajalcev in načrtovanih je več kot 1.100 prireditev. Posebno nas veseli, da so zastopane vse generacije, saj Tednu namenljajo pozornost v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, organizacijah za izobraževanje odraslih, univerzah za tretje življenj-

ska obdobje in podobno. Presemetljiva je udeležba različnih društev. Med izvajalci Tedna so formalne in neformalne organizacije, skupine in posamezniki, ki snujejo, organizirajo, izvajajo, podpirajo, promovirajo učenje in izobraževanje v svojih okoljih - naj bo to njihova primarna ali pa stranska dejavnost, poklicna, prostovoljska ali ljubiteljska.

Teden vseživljenjskega učenja bo letos zaživel v približno 80 slovenskih krajih. Pri spodbujanju izvajalcev in usklajevanju njihovih prireditev je letos dejavnih tudi 20 občin - tako da bo Teden občinska ponekod že kar regijska prireditev, ki bo povezovala najrazličnejše vidike družbenega življenja.

V Tednu, ki bo letos prvič trajal vseh sedem dni, bodo izvajal-

ci predstavljali različne vrste in oblike učenja in izobraževanja, marsikje pa bodo počastili in nagradili posebne dosežke pri učenju in v zvezi z učenjem. Priznanja Andragoškega centra bo letos prejelo devet posameznikov, skupin in organizacij za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja ali znanja drugih.

S številnimi slovesnimi, družabnimi in kulturnimi dogodki bodo izvajalci Tedna seznanili najširšo javnost s pomenom, možnostmi in prisotnostjo učenja v vseh življenjskih okoljih in obdobjih. Med prireditvami Tedna se zato vse bolj uveljavlja tudi informacijsko-svetovalna dejavnost, delovalo bo kar nekaj odprtih telefonov, o možnostih izobraževanja odraslih pa se bo mogoče pozanimati tudi na spletnih straneh Andragoškega centra (www.acs-saec.si).

Vse načrtovane prireditve so predstavljene v koledarju prireditev, ki bo na voljo na Andragoškem centru, na posameznih prizoriščih Tedna, ogledati si ga je mogoče na omenjenih spletnih straneh, namenjenih pred-

stavitvi vseh dozdajšnjih Tedenov vseživljenjskega učenja.

Slovenija se s Tednom uvršča med peščico držav na svetu, ki pripravljajo podobne prireditve: poleg Velike Britanije so to Avstralija, Češka, Estonija, Finska, Flandrija, Južna Afrika, Nemčija, Norveška, Švica in še nekatere. Med prvimi na svetu torej že izpolnujemo priporočilo pete Unescove mednarodne konference o izobraževanju odraslih (Hamburg 1997), ki v akcijskem načrtu za prihodnost učenja odraslih priporoča vsem državam članicam, da organizirajo podoben Teden in da ta postane mednarodna prireditev.

**ZVONKA PANGERC
PAHERNIK**

■ OMIZJE

MEDIJI IN VSEŽIVLJENJSKOST UČENJA

Andragoški center Slovenije je 30. septembra v sodelovanju z RTV Slovenija priredil omizje z naslovom Mediji in vseživljenjskost učenja. Poglavitni namen te prireditve, ki je bila nekakšen uvod v prihajajoči Teden vseživljenjskega učenja '98, je bil spodbuditi sodelovanje medijev, vlade in Andragoškega centra Slovenije pri promociji izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. V razpravi so v uvodnem delu sodelovali Marko Prpič (RTV Slovenija), dr. Manca Košir (Fakulteta za družbene vede), dr. Darko Štrajn (Pedagoški inštitut), dr. Zoran Jelenc (Andragoški center), Ina Petric (Radio Slovenija), Barbara Volčič Lombergar (TV Slovenija), Bogi Pretnar (Delo) in mag. Jože Miklavc (Ministrstvo za šolstvo in šport).

Omizja se je udeležilo precej izobraževalcev odraslih in s svojimi prispevki so pomembno obogatili razpravo. Izkazalo se je namreč, da se je treba bolj celostno in sistematično lotiti promocije vseživljenjskega učenja. Pri tem je vloga izobraževalcev zelo pomembna, saj le oni lahko dovolj živo in pristno predstavijo dogajanje v praksi. Javna občila potrebujejo "zgodbe s terena", te jim lahko ponu-

dijo izobraževalci sami, Andragoški center Slovenije pa ima pri tem povezovalno vlogo.

Omembe vreden je tudi podatek, povedal ga je mag. Jože Miklavc, da je Ministrstvo za šolstvo in šport lani razpisalo nekaj sredstev tudi za promocijo izobraževanja odraslih, vendar za to ni prejelo nobene prijave projekta. V prihodnje torej kaže biti bolj pozoren tudi na takšne razpise.

Ob koncu štiriurne zanimive in razgibane razprave je dr. Zoran Jelenc dal pobudo za nov projekt Znanje za vse, ki naj bi bil namenjen sistematičnemu in celostnemu širjenju znanja, potrebnega vsem ljudem. Primeri takšnega znanja so: varovanje narave, zdrava prehrana, človekove pravice, položaj in možnosti žensk v družbi ipd. Projekt naj bi izpeljali v sodelovanju s strokovnjaki za posamezna področja znanja, sredstva zanj pa bi prispevala vsa pristojna ministrstva. Pomembno vlogo pri tem bi imela javna občila, Andragoški center Slovenije pa bi izdelal načrt andragoških dejavnosti, ki omogočajo učinkovito učenje in izobraževanje odraslih.

Mag. MAJA KOROŠAK

Odperti telefon o izobraževanju za odrasle

V okviru Tedna vseživljenjskega učenja '98, ki ga pripravlja Andragoški center Slovenije, bo od danes do sobote, 24. oktobra, deloval tudi odperti telefon. Strokovnjaki bodo odgovarjali na vprašanja o možnostih izobraževanja za odrasle.

Danes bo telefon odprt za vse, ki jih zanimajo pravice in možnosti izobraževanja za pridobitev izobrazbe – vrste programov in programske novosti, kdo izvaja programe, zakonske določbe, možnosti sofinanciranja študija, kje je mogoče dobiti ustrezne informacije. V sredo bodo odgovarjali na vprašanja o možnostih za samostojno učenje. Četrtek bo namenjen pomoči odraslim pri delu, medtem ko bodo v petek na voljo informacije o izobraževanju brezposelnih in kako si ti lahko izboljšajo možnosti za zaposlitev. V soboto bo na vrsti še zadnja tema – izobraževanje starejših.

Telefon, s številkami (061) 18-42-575 in 18-42-595, bo odprt med 13. in 17. uro.

L. V.

Nikoli dokončana zgodba učenja

Ljubljana – Včeraj so na Andragoškem centru Slovenije v Ljubljani že tretje leto zapored slovesno začeli Teden vseživljenjskega učenja (TVU). Prireditev je prikaz dosežkov učenja in izobraževanja ljudi vseh starosti na raznih področjih življenja in dela. Od 19. do 25. oktobra vsak dan odpira vrata slovenski javnosti približno 250 izvajalcev po vsej državi – institucije, organizacije, društva, skupine, posamezniki in drugi. Z več kot 1100 dogodki želijo prikazati različne oblike in možnosti učenja, predstaviti zamisel o nenehnem pretoku učenja, ter tako naši družbi znova približati pomen učenja, obenem pa počastiti izjemne učne dosežke. **B. R.**

Pot v družbo znanja

Dr. Vida A. Mohorčič Špolar
direktorica Andragoškega centra Slovenije

Vseživljenjsko učenje je pojem, ki se po svetu in tudi pri nas vse bolj uveljavlja. Označuje dejavnost, ki je stara kot človeški rod, le da se je zdaj lotevamo bolj organizirano in sistematično.

Zakaj je ta pojem tako vabljiv in zakaj se je tako prijel? Morda zato, ker v človeku zbujajo upanje, ali morda zato, ker ga radi uporabljajo v neizobraževalnih krogih. Evropska pobuda za vseživljenjsko učenje (ELLI) je vseživljenjsko učenje opredelila kot »razvoj človekovih zmožnosti ..., ki spodbuja posameznike in jim daje moč, da si pridobijo znanje, vrednote, spretnosti in razumevanje, ki jih bodo potrebovali vse življenje in jih uporabljali z zaupanjem, ustvarjalnostjo in veseljem v vseh vlogah, okoliščinah in okoljih«. V poročilu, ki ga je za potrebe Evropske unije pripravil Günther Dohmen, vseživljenjsko učenje opisujejo kot generičen pojem, ki označuje »celoten proces kultivacije človekovega učenja« in obsega vse oblike razvijanja človekovih spretnosti in stališč v življenju.

Filozofija vseživljenjskega učenja ne privilegira le enega sloja ali ene starostne skupine. Njena ciljna skupina smo vsi. Spominja nas, da se učimo in izobražujemo vse življenje in ne le v mladosti ter v šoli, ki je zagotovo zelo pomembna, a le začetek učenja. Usposobi nas, da se lahko uspešno učimo naprej.

Mnogi pravijo, da je učenje ključna beseda preživetja in izziv človeštvu. Ni si mogoče predstavljati, da bi v svetu, ki se v vseh svojih razsežnostih tako zelo hitro spreminja, človeku dali znanje, izobrazbo in spretnosti enkrat za vselej in za vse življenje in samo v šolski učilnici. Z vsemi možnostmi, ki so zdaj na voljo, postaja svet ena sama velika učilnica, v kateri smo vsi učenci in učitelji v najširšem pomenu besede. Pomembno je, da se tega zavedamo in ustvarjamo možnosti, da bodo vsi ljudje lahko izkoristili svoje potencialne. Čeprav je učenje v zavesti ljudi bolj ali manj zasebna zadeva, se dobro odzivajo na doslej ponujene možnosti. S smotno politiko in izdelano strategijo pa lahko svoje učne zmogljivosti samo še povečamo. Da je res tako, kažejo študijski krožki, borze znanja, središča za organizirano samostojno učenje, projektno učenje mladih in vse oblike učenja in izobraževanja, kamor se ljudje z veseljem vključujejo. Bodimo z njimi, a ne samo v Tednu vseživljenjskega učenja, temveč nenehno.

Prisluhnimo jim in učimo se z njimi in od njih. Tako bomo vsi bogatejši.

V Sloveniji se je včeraj pričel 3. teden vseživljenjskega učenja

250 izvajalcev in prek 1100 dogodkov

NAMEN PRIREDITVE JE SPODBUJATI IN OPOZORITI
NA POMEN UČENJA SKOZI VSE ŽIVLJENJE

Včeraj se je v Sloveniji pričel 3. teden vseživljenjskega učenja (TVU), ki ima namen spodbujati in opozoriti na pomen učenja in izobraževanja skozi vse življenje. Andragoški center Slovenije (ACS) organizira TVU že tretje leto. Slovenija je med prvimi državami na svetu, ki so se odločile za organizacijo te manifestacije, še preden je lani Unescova konferenca o izobraževanju odraslih v Hamburgu sprejela sklep, da je organiziranje nacionalnih TVU ena najpomembnejših aktivnosti za vzpodbujanje vseživljenjskega učenja.

Na to je na včerajšnji tiskovni konferenci opozoril tudi dr. Pavle Zgaga z ministrstva za šolstvo in šport, predsednik nacionalnega odbora za pripravo TVU, ki je tudi slavnostno odprl letošnji TVU. Podelil je tudi priznanja Andragoškega centra Slovenije za izjemne dosežke pri učenju odraslih, prejeli pa so jih: Alenka Golob iz Trzina, Jožica Korenjak iz Kromberka, Adela Kelhar iz Maribora, Likovni krožek iz Velenja, Ažbena Cergol iz Maribora, Leda Dobrinja iz Loparja pri Marežigah, Kulturno-umetniško izobraževalno društvo POC iz Ajdovščine, Projektni svet za program usposabljanja varuhinje-negovalke ter Izobraževalni center Elektrogospodarstva Slovenije iz Ljubljane.

"V letošnji TVU se je vključilo 250 izvajalcev, 80 odstotkov več kot lani," je na tiskovni konferenci dejala dr. Vida Mohorčič Špolar, direktorica Andragoškega centra Slovenije. Med izvajalci je največ društev, sledijo ljudske univerze, zasebne izobraževalne organizacije, posamezniki in drugi, denimo borze znanja, središča za spodbujanje učenja, šole, vrtci. Vsi ta teden po vsej Sloveniji pripravljajo prek 1100 dogodkov: od dnevov odprtih vrat, razstav, okroglih miz, najrazličnejših testiranj znanja, prikazov, delavnic, predavanj in drugega.

"Zadnje leto opažamo, da narašča interes posameznikov za to, kako s pomočjo znanja povečati konkurenčnost na trgu delovne sile. Andragoški center Slovenije je postal vozlišče za pridobivanje informacij. Na nas se obračajo posamezniki, ki se ne morejo odločiti, v kateri izobraževalni program za odrasle se vključiti, nenehno pa se povečuje tudi obseg svetovalnega dela ljudskim univerzam in drugim, ki razvijajo izobraževanje odraslih," pa je poudarila Sonja Klemenčič iz ACS in dodala, da so se zato odločili za odprti telefon, ki bo med tednom deloval vsak dan, po koncu TVU pa dvakrat tedensko; odločili so se tudi za spletno stran na internetu.

Na tiskovni konferenci je dr. Zoran Jelenc predstavil še zbornik razprav Vseživljenjsko učenje in vseživljenjsko izobraževanje, v katerem strokovnjaki razmišljajo in opredeljujejo temeljne pojme s tega področja. Olga Drogenik iz ACS pa je spregovorila o ambiciozno zastavljeni strokovni podlagi za pripravo nacionalnega programa izobraževanja odraslih.

Tatjana Vrbnjak

Vsak dan odprti telefon

Vse dni TVU bodo pri Andragoškem centru Slovenije potekali dnevi odprtih vrat, možno se bo vpisati v Knjigo človekovih pravic organizacije Amnesty International, do sobote pa bodo pripravili tudi odprte telefone. Na telefonskih številkah (061) 1842-575 in (061) 1842-595 bo vsak dan od 13. do 17. ure mogoče dobiti informacije o možnostih izobraževanja za odrasle. Danes bo tema odprtega telefona Izobraževanje za pridobitev izobrazbe, pravice in možnosti, jutri Možnosti za samostojno učenje, v četrtek Pomoč odraslim pri učenju, v petek Izobraževanje brezposelnih in v soboto Izobraževanje starejših. Odprti telefoni bodo po koncu TVU zainteresiranim na voljo dvakrat na teden.

Prireditve ob tednu vseživljenjskega učenja

Za pomoč odraslim

Odprti telefon za informacije o izobraževanju

LJUBLJANA, 20. – Ob tednu vseživljenjskega učenja (TVU), ki se je začel včeraj, se bo po vsej Sloveniji zvrstilo okoli 1200 prireditev, povezanih z učenjem in izobraževanjem, na katerih bo sodelovalo 250 organizacij. Še posebej velja opozoriti na različne delavnice, okrogle mize, svetovanja ter odprte telefone.

Kot je povedal **dr. Pavel Zgaga**, predsednik nacionalnega odbora za pripravo TVU, ta teden v Sloveniji letos poteka že tretjič. »Osrednji cilj je, da postane TVU tradicionalna aktivnost ter da se aktivnosti in sodelovanje na področju izobraževanja poskušajo čimbolj širiti in to ne samo na vladne ustanove, ampak tudi nevladne,« je še dodal. Direktorica Andragoškega centra Slovenije, **dr. Vida Mohorčič Špolar** je še posebej opozorila na odprte telefone za vse, ki potrebujejo informacije o izobraževanju odraslih. Na telefonski številki (061) 1842-575 ali 1842-595 bodo od danes do sobote, 24. oktobra, od 13. do 17. ure strokovnjaki odgovarjali na vprašanja, ki se nanašajo na izobraževanje za pridobitev izobrazbe, možnosti za samo-

stojno učenje, pomoč odraslim pri učenju, izobraževanju brezposelnih in izobraževanju starejših. Poleg tega so ob tem tednu pripravili številna predavanja, razstave, okrogle mize, testiranja tujih jezikov in cestno-prometnih predpisov, delavnice (plesne, glasbene, literarne in druge), praktična usposabljanja v pletenju vrtnih mrež, aranžiranju in plezanju v kraške jame ter številna srečanja s strokovnjaki s področja izobraževanja odraslih.

Ob začetku TVU so v Andragoškem centru predstavili tudi zbornik razprav *Vseživljenjsko učenje in vseživljenjsko izobraževanje* ter nacionalni program izobraževanja odraslih, ki je tik pred izidom.

STANKA STOJMIROVIČ

ZAČENJA SE TRETJI SLOVENSKI TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

Piše Maja Kocijančič

V ponedeljek se je začel že tretji slovenski Teden vseživljenjskega učenja (TVU), v okviru katerega bo po vsej Sloveniji približno 250 izvajalcev, raznih institucij, organizacij, društev, skupin in posameznikov z več kot 1100 dogodki prikazalo različne oblike in možnosti učenja, namenjenega vsem ljudem, ter predstavilo zamisel o vseživljenjskosti in nenehnem pretoku učenja. Pokroviteljica prireditve z vodilom Slovenija - učeča se dežela je slovenska vlada, aktivnosti pa v sodelovanju z nacionalnim odborom za TVU vodi in povezuje Andragoški center Republike Slovenije (ACS).

Številni izobraževalni, promocijski ali slovesni dogodki, ki bodo od 19. do 25. oktobra potekali po vsej Sloveniji, so navedeni v posebnem koledarju prireditev. Od teh dogodkov sta na nacionalni ravni potekali današnja slovesna otvoritev TVU '98 in podelitev priznanj Andragoškega centra 1998, v četrtek pa ACS pripravlja andragoški kolokvij na temo Izobraževanje odraslih - dejavnik socialnega vključevanja?

Priznanja andragoškega centra za izjemne dosežke pri učenju odraslih so prejeli: specialna pedagoginja Alenka Golob iz Trzina, oblikovalka iz gline Jožica Korenjak iz Kromberka, svetovalka Adela Kelhar iz Maribora, likovni krožek iz Velenja, andragoginja Alžbeta Cergol iz Maribora, ustanoviteljica zavoda Vita - centra za pospeševanje kreativnosti in naravno življenje Leda Dobrinja iz Loparja pri Marezigah, Kulturno-umetniško izobraževalno društvo POC iz Ajdovščine, projektni svet za program usposabljanja varuhinja-negovalka ter Izobraževalni center Elektrogospodarstva Slovenije iz Ljubljane.

Ostali dogodki v okviru letošnjega Tedna vseživljenjskega učenja bodo potekali po regijah; nekaj jih bo presegalo časovno razsežnost tedna in so se začeli že pred njim oziroma se bodo nadaljevali po njem.

V okviru TVU '98 ACS pripravlja tudi odprte telefone, katerih osnovna tema so možnosti izobraževanja za odrasle, po posameznih dnevih pa bo določenim področjem znotraj teh možnosti posvečena še posebna pozornost. Na temo možnosti izobraževanja za odrasle bo v tem tednu na internetu odprta diskusijska stran, spletne strani centra z naslovom www.acs-saec.si pa bodo obiskovalcem dostopne tudi po koncu tematskih dni.

V prostorih centra se bo te dni mogoče vpisati tudi v Knjigo človekovih pravic, s katero želi organizacija Amnesty International zbrati deset milijonov podpisov po vsem svetu ter tako opozoriti na nujno spoštovanje človekovih pravic. Med njimi je tudi pravica do izobraževanja in učenja.

V okviru TVU '98 je že izšel tudi zbornik razprav Vseživljenjsko učenje in vseživljenjsko izobraževanje, predvidoma pa naj bi v prihodnjih dneh izšel tudi prvi zvezek strokovnih podlag za nacionalni program izobraževanja odraslih; preostali zvezki naj bi izšli do konca letošnjega leta.

Teden vseživljenjskega učenja letos poteka tretjič, že lani pa se je število prireditev in obiskovalcev podvojilo. Priznanja so bila letos podeljena drugič. Slovenija je ena od sedmih držav na svetu, ki organizirajo tovrstno manifestacijo; poleg nje so to še Velika Britanija, Avstralija, Češka, Belgija, Južna Afrika in Švica.

Teden vseživljenjskega učenja

KOČEVJE – V okviru tedna vseživljenjskega učenja bodo tudi na območju, ki sodi k Projektu dežele, suhe robe in jih v trinajstih občinah Notranjske in zahodne Dolenjske izvaja Vitra, središče za uravnotežen razvoj podeželja iz Cerknice, pripravili številne dejavnosti, posebej v vaseh ob Kolpi v novi občini Kostel. Tako je Mirko Letig pokazal pletenje vrvnih mrež, Slavica in Franci Vesel z Lazca sta obiskovalcem predstavila predelavo biosadja v skokove in marmelado. V soboto bo Jože Klarič predstavil skrivnosti krpanja poliestrskih čolnov, Nataša Letig bo obiskovalce popeljala na ogled naravnih in kulturnih spomenikov ob Kolpi, pri OS Fara pa bodo obiskovalci poskusili značilne kostelske jedi. (mgl)

DANES

Znanje vse večja vrednota

Tako kot se je pred stoletjem oziroma dvema zdelo večini ljudi zavzemanje za splošno šolsko obveznost, o kateri so sanjali tisti, ki so zmogli videti dlje, "nepotrebno", se danes zdi nekaterim nepotrebno in tudi "prenapihnjeno" zavzemanje za vseživljenjsko učenje, ki ga uspešno promovira teden vseživljenjskega učenja, sredi katerega danes v Sloveniji smo, že tretjič ga uspešno organizira Andragoški center Slovenije. A seveda nimajo prav: vseživljenjsko učenje je pot, po kateri bomo že v prihodnjem stoletju morali nujno vsi korakati, če bomo hoteli obstati v svetu, kaj šele vstrec njega.

Čas se namreč vse hitreje vrti. Še pred desetletjem ali dvema se je zdelo, da je učenje vse življenje "usojeno" le najbolj izobraženim, denimo univerzitetnim profesorjem, zdravnikom. Zdaj se ta krog vse bolj širi in ne bo dolgo, ko bomo vanj sodili vsi. Strokovnjaki napovedujejo, da bo človek v bodoče v delovni dobi zamenjal nekaj poklicev, ne samo delovnih mest, da mnogi poklici za generacijo naših otrok sploh še niso nastali, in tem napovedim ob tem, ko smo razcvet računalništva in drugih tehnik gledali v živo, ni mogoče resno oporekati. Tudi vsakdanje življenje kaže, da postaja znanje bogastvo ne le jutrišnjega,

ampak tudi že današnjega dne: bolj izobraženi brezposelni lažje pridejo do zaposlitve, tisti, ki imajo poleg zahtevanih formalnih znanj še neformalna znanja, so za delodajalca neprimerno bolj zanimivi kot oni, ki teh dodatnih znanj ne morejo ponuditi.

A vrednote znanja mnogi kljub vsemu temu še niso sprejeli za svojo in v učenju ne vidijo možnosti za vstop v lepše in lažje življenje in za osebnostno rast. Kako sicer razložiti, da je treba brezposelne prepričevati, da naj se vendarle vključijo v izobraževanje, usposabljanje, tečaje?

Programov za izobraževanje odraslih je vse več. Tudi država vse bolj spodbuja izobraževanje odraslih kot pot za dvig posameznika in izobrazbene ravni družbe v celoti, zanj tudi namenja iz leta v leto več denarja. Tudi smernice za nacionalni program izobraževanja odraslih, ki je v pripravi, so izjemno smeje, ambiciozne in finančno zelo zahtevne. Glede na dejstvo, da bomo, če bi bilo zamišljeno v celoti izpolnjeno, na nacionalni ravni šele čez dobro desetletje dosegli takšen nivo, s kakršnim so se lahko že pred nekaj leti pohvalili denimo Nemci, je upati, da bo deklarirana podpora znanju tudi tedaj, ko bo treba za to odšteti denar, postala konkretna.

Ve se namreč Slovenija je pač premajhna, da bi lahko svetu konkurirala s tonami proizvedenega. Je pa dovolj velika, da lahko konkurira z znanjem.

Tatjana Vrtnjak

Kako zakrpaš čoln?

Vitra poučuje še o zgodovini
Kostela in zanimivostih ob-
linskih znamenj Kolpi

KOSTEL, CERKNICA - V okviru tedna vseživljenskega učenja od 19. do 25. oktobra bo ta vikend več predavanj in praktičnih usposabljanj tudi na območju Kostela. Organizira jih Vitra iz Cerknice. V soboto, 24. oktobra, in nedeljo, bo od 9. do 16. ure pri Jožetu Klariču v vasi Potok št. 6 praktično usposabljanje pod naslovom "Skrivnosti krpanja poliestrskih in gumijastih čolnov". Pri Nataši Letig na Žagi bo 24. oktobra od 10. do 14. ure sprehod in predstavitev pod naslovom "Naravna in kulturna dediščina ob Kolpi". Nato pa bo od 14. do 18. ure v šoli pokažnja pod naslovom "Popoldne izbranih kostelskih jedi". V nedeljo, 25. oktobra, pa bo od 11. do 16. ure Jože Skender opisal zgodovino gradu Kostel in vodil ogled po gradu. V Studiu za zdravje in lepoto na Hribu, pri Fari pa bo tudi v nedeljo od 14. do 18. ure pripravil lastnik studia in predsednik Turistično športnega društva Kostel Stanko Nikolič dan odprtih vrat.

J. P.

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

KOČEVJE - V okviru letošnjega tedna vseživljenjskega učenja bodo tudi na območju Projekta dežele suhe robe potekale številne dejavnosti. Zlasti so dejavni v vaseh ob Kolpi v novi občini Kostel. Tako je Mirko Letig uprizoril pletenje vrtnih mrež, Slavica in Franci Vesel z Lazca sta obiskovalcem predstavila pridelavo bio sadja v sokove in marmelado. V soboto bo Jože Klaric pokazal skrivnosti krpanja poliesterskih čolnov, Nataša Letig bo obiskovalce popeljala po naravni in kulturni dediščini ob Kolpi. Pri OŠ Fara bodo obiskovalci poskusili značilne kostelske jedi. V nedeljo bo popotnikom Jože Skendar razkazal kosteljski grad in njegovo zgodovino, Ivica Zdravič iz Brsnika bo predstavil starodavni način priprave mošta, dr. Stanko Nikolič s Hriba pa bo odprl vrata svojega lepotnega studia.

Ob dnevih vseživljenjskega učenja

Učenje naj postane užitek

TUDI LJUDSKA UNIVERZA IZ SLOVENSKE BISTRICE IMA OB DNEVIH VSEŽIVLJENJSKEGA ŽIVLJENJA KAJ POKAZATI

V projekt vseživljenjskega učenja se je vključila tudi Ljudska univerza iz Slovenske Bistrice, ki v bistriškem prostoru deluje že dobrih štirideset let. Lani februarja se je preselila s Trga svobode v nekdanjo srednjo kovinarsko šolo v Partizanski ulici 22, saj so bili prejšnji prostori že premajhni za vse dejavnosti, ki so prek Ljudske univerze stekle v prejšnjih letih in jih izvajajo še naprej, dodali pa so še nekaj novih. Z dnevi odprtih vrat so ta teden odprli razstavo Izobraževanje odraslih v besedi in sliki ter predstavili izdelke učenk dveletne redne šole, programa pomožna šivilja. "Lani je bilo z nami prek 1170 udeležencev izobraževanja. Redno izobražujemo odrasle, ki nimajo končane osnovne šole, lani jih je bilo dvajset. Od leta 1993 izvajamo redno dveletno šolo, smer pomožna šivilja, lani je bilo vključenih 31 dijakov, 15 jih je šolo zaključilo.

V izobraževalnih programih za pridobitev izobrazbe IV. in V. stopnje zahtevnosti in specializacije po V. stopnji zahtevnosti, trgovec, trgovec-prekvalifikacija, ekonomsko-komercialni tehnik, strojni tehnik in računovodja, je bilo v 12 oddelkih 255 odraslih. V tečajih računalništva, varstva pri delu, tečajih za viličariste in druge pa 363 odraslih udeležencev. Na področju splošnega izobraževanja je lani uspešno končalo tečaje nemškega, angleškega in italijanskega jezika 346 otrok in odraslih," je povedala direktorica Ljudske univerze iz Slovenske Bistrice **Vida Lipoglav**.

V zadnjih štirih letih so z uradom za delo iz Slovenske Bistrice usposabljali za javna dela. Pričeli so pred štirimi leti s projektom vezilj, letos pa zaključili s projektom Pohorje, Haloze

Številne prireditve ob dnevih vseživljenjskega učenja.

in Dravinjske gorice. Zagotovo pa to ni zadnje usposabljanje brezposelnih za javna dela.

Vida Lipoglav dodaja: "Usposabljali smo 15 vezilj in tri izmed njih so postale znane vezilje iz Slovenske Bistrice. Lani so v tednu vseživljenjskega učenja v Ljubljani prejele najvišje priznanje Andragoškega centra Slovenije za vseživljenjsko učenje. Danes pa smo razdelili potrdila še dvanaestim od osemnajstih udeležencev javnega dela Pohorje, Haloze in Dravinjske gorice - naš življenjski prostor."

V preteklem letu jih je Republiški zavoda za zaposlovanje, območna enota Maribor, izbral za izvedbo regijske poletne šole za Zoisove štipendiste Svečina '98. "Naše vodilo je dajmo odraslim priložnost, da se učijo, da si pridobijo znanje in izobrazbo, samozavest, da se učijo v skupini, da vzpostavijo

nove prijateljske vezi, da presežejo travme iz šolskih klopi, da jim postane učenje skoraj užitek in jih osebnostno bogati. Teden vseživljenjskega učenja se začne in naj nam bo vodilo učim se, torej sem; znanje mi je potrebno kot voda in hrup, izobrazba ni razkošje," je povedala Vida Lipoglav.

V tem tednu so na programu še testiranje znanja tujih jezikov, začetki tečajev tujih jezikov in razgovori v tujih jezikih. Imeli so predavanje Zdrava prehrana nekoč in danes, prikazali so delo študijskega krožka, predstavili Pohorje, Haloze in Dravinjske gorice kot naš življenjski prostor, pripravili razstavo Nekoč so vezle naše babice, danes vezemo me, jutri bodo ustvarjali naši otroci, pričenjajo pa se tečaji ročnih del za otroke. Ta teden se začnejo tudi tečaji tujih jezikov v vrtcih.

Nataša Pogorevc

Denar očitno ni največja ovira

Večina od 545 vprašanih ni vedela za teden vseživljenjskega učenja – Najbolj zanimivo je pridobivanje praktičnih znanj

Teden, ki se je pravkar iztek, je bil teden vseživljenjskega učenja. Zato smo skupaj z oddelkom za tržne raziskave Delo-Stik povprašali 545 ljudi, ali so za ta teden vedeli, pa tudi, kakšen je njihov odnos do učenja/izobraževanja v letih, ko šolska torba ni več nujnost. Odgovorilo nam je 259 moških in 286 žensk, največ (230) takih s srednjo izobrazbo in takih (108) z osnovno, 99 jih je imelo poklicno izobrazbo, 54 višjo in 53 visoko.

Sedemdeset odstotkov vprašanih sploh ni vedelo, da je v času ankete potekal teden vseživljenjskega učenja, velika akcija ustanov, ki izobražujejo odrasle. Prav tako 88 odstotkov vprašanih ni vedelo, kje bi o tem dogodku lahko dobili informacije, kar je zagotovo podatek, ki bo organizatorjem lahko dal misliti. Ker je bil to že tretji tak teden, nas je zanimalo, ali so se anketiranci katere od dejavnosti in predstavitev, ki jih ponuja, morebiti udeležili v minulih letih: kar 98,7 odstotka vprašanih je reklo »ne«, komaj 1,3 odstotka se jih je katerega od teh dogodkov udeležilo. In tudi letošnjega tedna se 81 odstotkov vprašanih ni nameravalo udeležiti, neodločnih je bilo 17,6 odstotka vprašanih, le dober odstotek (1,3) pa se jih je odpravljal na katero od informativnih prireditvev tedna vseživljenjskega učenja.

Torej smo se stvari lotili širše. Ali ste se po končanem šolanju še izobraževali ali pa se izobražujete? Tu je bil rezultat razveseljiv: 60,7 odstotka anketiranih je odgovorilo pritrdilno, slabih 40 odstotkov nikalno. Še bolj razveseljiv pa je bil odgovor 85 odstotkov anketirancev, da jim učenje pomeni izziv, veselje, pomembno vsebino življenja, kakovost, medtem ko je le 14,9 odstotka vprašanih menilo, da je učenje napor, nujno zlo, neprijetna obveznost, nekaj, čemur se po možnosti izognejo. Sicer pa več kot polovica (54,1) odstotka vprašanih vidi najprimernejše učne vsebine v pridobivanju čisto praktičnih znanj;

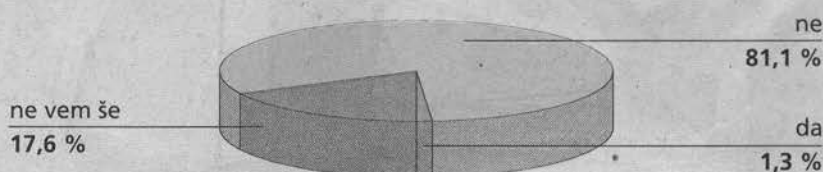
In kaj je s skupino tistih 214 anketiranih, ki se ne učijo več? Zakaj se ne izobražujejo? Nimam časa, jih je reklo 95, nimam denarja, jih je reklo 84, že kar tretja skupina po številu – bilo je 54 takih odgovorov – pa je priznala, da ne čuti potrebe po izobraževanju; 15 jih je sodilo, da je takšno početje samo za mlajše, le 4 za izobraževanje niso imeli dovolj informacij, dva pa sta kar lepo priznala, da je kriva – lenoba.

pridobivanje dodatnih teoretičnih znanj se zdi pomembno 14,7 odstotka vprašanim, skoraj 23 odstotkov pa se jih je odločilo, da je pomembno oboje. Zanimivo je, da se je pridobivanje praktičnih znanj zdelo zelo pomembno dobrim 64 odstotkom tistih z osnovnošolsko izobrazbo, skoraj tolikim s poklicno, 54 odstotkom srednješolsko izobraženih, 41 odstotkom višješolsko izobraženih in le še 28 odstotkom tistih, ki imajo v žepu že visoko izobrazbo. Praktična znanja so se po zanimivosti najvišje uvrstila tudi v vseh starostnih skupinah, brez izjeme – bilo jih je 7 in so zajele starosti od 18 do 75 in več let. Toda tistim, ki se še izobražujejo, se zdi pridobivanje praktičnih znanj bistveno *manj* pomembno kot tistim, ki se ne izobražujejo več.

Zakaj se odrasli dodatno izobražujejo? Zaradi osebnega interesa to počne 60,7 odstotka anketiranih, zaradi zahtev dela oziroma delodajalca 25,4 odstotka, oboje pa jih v to sili skoraj 14 odstotkov anketiranih. Tiste, ki se izobražujejo zaradi dela, smo še vprašali, kaj jih k temu priganja: sistem rednega izobraževanja v službi, kjer sem zaposlen, je odgovorilo dobrih 41 odstotkov anketirancev; da lahko obdržim svoje delovno mesto, je priznalo 23,3 odstotka anketirancev, zaradi obljubljenega napredovanja in boljše plače, je reklo 17 odstotkov anketirancev, zaradi prekvalifikacije, je odgovorilo 7,8 odstotka; še malce manj (7 odstotkov) pa jih to počne zaradi možnosti pridobitve novega delovnega mesta po brezposelnosti, kar je presenetljivo nizka številka.

Največ, kar 138, jih z izobraževanjem spoznava novosti v lastni stroki, 85 jih osvaja znanja za pridobitev višje stopnje izobrazbe, 81 išče strokovna znanja na seminarjih, 68 se jih uči računalništva, 51 jih pridobiva druga nujna znanja za delo ali svoj način življenja, le 18 se jih je udeležilo ustvarjalnih delavnic ali tečajev. Denar očitno ni največja ovira, saj bi se za katero od oblik dodatnega izobraževanja prav zaradi morebitne brezplačnosti odločilo blizu 60 odstotkov vprašanih, a kar 40 odstotkom je to vseeno in brezplačnost programa ne bi vplivala na njihovo odločitev za izobraževanje. Na vprašanje, kaj bi jih najbolj spodbudilo k izobraževanju, pa jih je na primer kar 19 odstotkov reklo »nič, učenja imam dovolj«, kar je drugi najpogostejši odgovor, takoj za tistim (34,3 odstotka vprašanih), da bi jih vendarle spodbudile štipendije in kritje stroškov. Približno enakemu številu (od 11 do 12 odstotkov vprašanih) pa bi spodbudo predstavljali ustrezno svetovanje, pomoč pri učenju in vpis katerega od znancev, ki bi šel z njimi. V dokaj obsežnem 10-odstotnem seštevku tistih, ki so omenili drugačne možnosti od naštetih, pa sta, res presenetljivo, le 2 menila, da bi ju k izobraževanju spodbudila višja plača ali možnost službe. Nič manj presenetljivo pa ni, da se ob vsem tarnanju nad šolo kar 85,9 odstotka naših anketirancev šole spominja kot nečesa prijetnega, le 8,8 odstotka pa kot nečesa neprijetnega. **P. B.**

Ali ste se nameravali udeležiti tedna vseživljenjskega učenja?

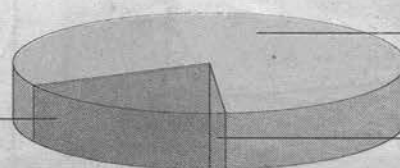
DELO Delo Stik, telefonska raziskava, 19. oktober 1998, N=545

Zakaj se ne izobražujete?

nimam časa

44,4 %

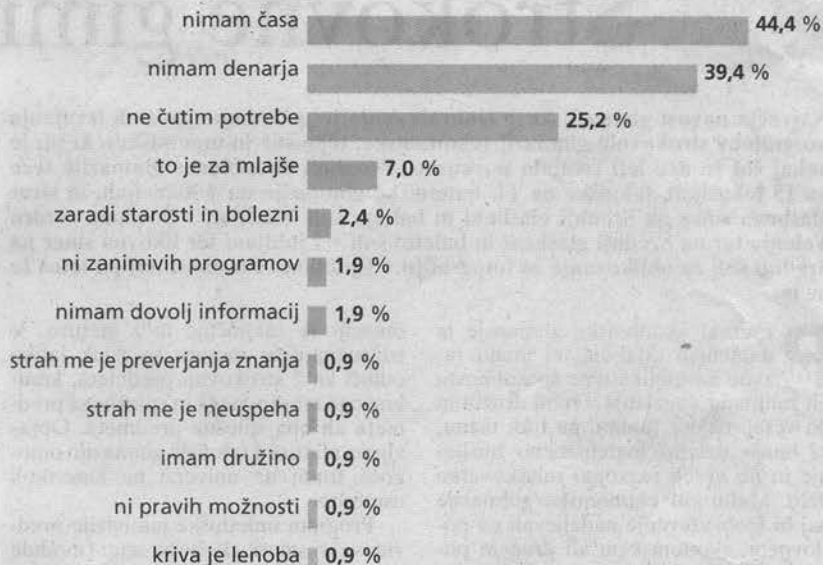
ne vem še
17,6 %

ne
81,1 %
da
1,3 %

DELO Delo Stik, telefonska raziskava, 19. oktober 1998, N=545

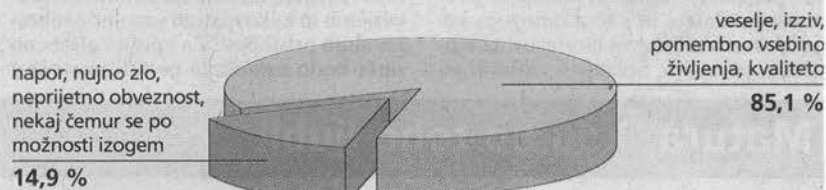
Zakaj se ne izražujete?

* Možnih je bilo več odgovorov

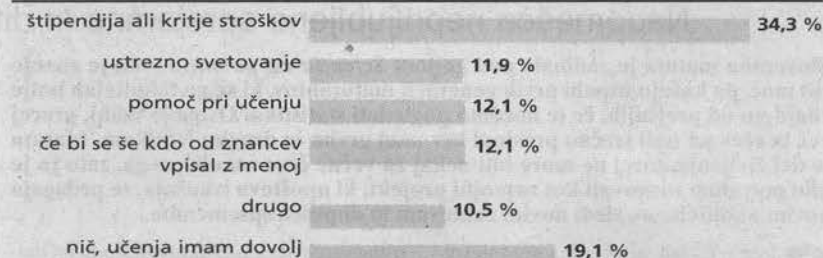
DELO

Kaj vam pomeni učenje?

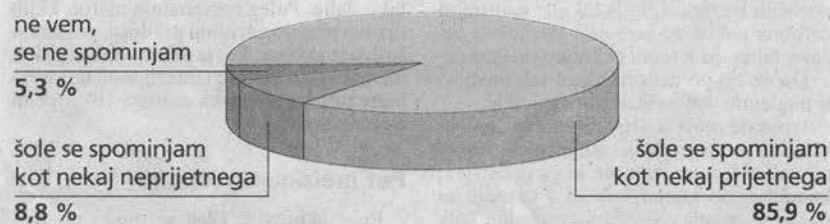
DELO

Kaj bi vas najbolj vzpodbudilo k izobraževanju?

DELO

Kakšni so vaši splošni vtisi o vašem rednem šolanju?

DELO

Središča za samostojno učenje

Takšna je podoba središča za samostojno učenje, v katerem se lahko, kot pove že ime, učite sami. Brezplačno, saj središča financira država, delate pa z najsodobnejšimi učnimi pripomočki od računalniških programov do CD-romov, avdio in video opreme. Ne boste pa prepuščeni le hladni tehniki in lastni iznajdljivosti. Kako se boste učili in kaj, da boste dosegli cilj, ki ste si ga zastavili, vam bo pomagal tako imenovani tutor, recimo temu vaš učitelj zaveznik, svetovalec in seveda hkrati tudi strokovnjak za izobraževanje odraslih.

Središč za samostojno učenje imamo že 25, najdete jih v večjih krajih po Sloveniji, njihove naslove lahko dobite na Andragoškem centru Slovenije ali pa pri lokalni organizaciji za izobraževanje odraslih. Središče na naši fotografiji je najmlajše, saj so ga pri Glotti Novi na Koblarjevi 34 v Ljubljani odprli komaj pred petimi dnevi, v času tedna vseživljenjskega učenja. Kaj več o njegovih možnostih lahko izveste po telefonu 447 225. Zelo dobre izkušnje imajo tudi pri mariborski Dobi. Sicer pa je zanimanje za takšno učenje vse večje, tako da v nekaterih središčih že krepko zmanjkuje mest pred računalniki. Ljudje se na ta način najraje učijo jezike.

Foto Tina Deu

Biti radoveden je sol življenja

Statistika je dolgočasna, vendar neusmiljeno zgovorna reč. Leta 1981 skoraj 29 odstotkov prebivalcev Slovenije, starejših od 25 let, ni imelo dokončane niti osnovne šole. Približno toliko ljudi jo je vsaj končalo. To pomeni, da nas je bilo vendarle skoraj šestdeset odstotkov le skromno izobraženih – in takšna je bila tudi naša odskočna deska v življenje.

Deset let pozneje je podoba postala nekoliko bolj svetla: 20 odstotkov ljudi v omenjeni starosti je imelo nedokončano osemletko, 26 odstotkov končano, vsi drugi več od tega (višjo in visoko 10,6 odstotka). Nacionalna slika se je popravila za 13 odstotkov, kar bi lahko imenovali dosežek. Vendar so se naglo zaostrovale tudi zahteve po vse boljši, višji, obsežnejši izobrazbi. V času, ko je imelo v Sloveniji 46 odstotkov ljudi nad petindvajset let kvečjemu osnovno šolo, je bilo v sosednji Avstriji takšnih celo 49,3 odstotka, na Češkoslovaškem 48 odstotkov in v Italiji kar dobrih 66 odstotkov. A po drugi strani je bilo med Norvežani že 60 odstotkov ljudi s končano prvo stopnjo srednje izobrazbe in celo v sosednji Madžarski je bilo tako izobraženih 57 odstotkov ljudi, starejših od petindvajset let.

Tudi zdaj, na tolikanj opevanem pragu novega tisočletja, v katerem bo (dokazano!) kaj veljalo le znanje, približno 42 odstotkov ljudi pri nas nima za seboj drugega kot izkušnje z osnovno šolo, polovica med njimi je niti končala ni. Kar stisne pa človeka ob številki, da 30 odstotkov mladih nikoli skozi redno šolanje ne pride do poklica.

Res je, naša šola velja za pretirano zahtevno in takšna tudi je, pa naj jo še tako poskušajo »malati« samo s podobo prijaznih učiteljev, dobrih inovativnih projektov in uspešnih učencev; res pa je tudi, da vzdušje med nami, roko na srce, še zdaleč ni naklonjeno učenju. Starši imajo na svojo šolo slabe spomine, »štrebarjem« se sošolci posmehujejo, namesto da bi jih občudovali, ob besedi izobraževanje (kaj šele ob perspektivi »učenje vse življenje«) se zmrdujejo celo tisti, ki so si pridobili diplome, mladi raziskovalci veljajo za malce trčene, češ da so se odrekli življenju in se zabubili »med knjige«, ob številki, da imamo letos 70.000 študentov, pa ne zavzdihnemo od ponosa, pač pa od nejevolje nad stroški, ki da jih imamo z njimi, in si rečemo, da bi bilo bolje, ko bi si polovica med njimi rajši služila kruh. V parlamentu so veliko pogostejše na sporedu jalove interpelacije kot šolska zakonodaja. Ste že kdaj slišali predlog, da bi sklicali kako izredno sejo državnega zbora zaradi tega, ker prizadeti otroci več kot tri leta čakajo na zakon, ki jim bo olajšal vključevanje v šolske programe?!

Na to, da potrebujemo drugačno šolo, prisegajo vsi – vendar niti to dejstvo ne vodi k nacionalnemu soglasju, marveč v perpetuum javnih prepričanj, zbiranja podpisov, sklicevanja takšnih in drugačnih omizij, diskusij in javnih tribun, katerih gonilo je le »kdo bo koga«, pa najsi bo to obračunavanje politično, strokovno, zaradi starih zamer, zaradi strahu, ali preprosto zato, ker jih je med nami veliko, ki bi radi vsaj malce manipulirali. S starši manipulirati pa ni težko. Ker so, tudi zaradi svoje slabe izobrazbe (!), slabo poučeni, nimajo dovolj informacij in tudi ne navade, da bi jih iskali, zato je nimajo trdnega lastnega mnenja. So, skratka, lahek plen.

Toda najsi bodo zunanje razmere takšne ali drugačne – učimo se vendarle mi sami, v sebi, vsak zase in ne nazadnje zaradi lastnih koristi. Staro slovensko reklo »brez dela ni jela« ob koncu stoletja neusmiljeno dobiva dvojčka, da »brez učenja ne bo življenja«. Tisto, kar se dogaja okoli nas, nas sicer res lahko ovira, ne more pa nam poti do učenja zapreti. Zapremo si jo sami, z lenobo, strahom, predsodki, negotovostjo, podcenjevanjem lastnih sposobnosti. Izgovori so iz trte zviti: vsi ljudje so se sposobni učiti. Še več, učiti smo se sposobni vse življenje, če ponovimo prepričanje andragoga dr. Zorana Jelenca, ki ga je izrekel tudi v petkovem Polnočnem klubu na TV Slovenija, le da ga ob takšni uri verjetno ni slišal nihče od tistih, ki jim najbolj manjka spodbud, da bi se znova lotili učenja.

Kot narod potrebujemo boljšo izobrazbo, da bomo kos zahtevam prihodnjih let, ki si jih želimo in se jih hkrati bojimo. Kot posamezniki pa potrebujemo spoznanje, prepričanje, da je učenje lahko tudi veselje, da srečevanje z novimi znanji in spoznanji, tudi z novimi ljudmi naša življenja bogati in da je biti radoveden sol življenja. Preprosto, vsakomur ne glede na opravljene šole umljivo dejstvo je, da bolj izobraženi ljudje nekoliko bolje živijo in se hitreje prilagajajo spremembam, redkeje ostanejo brez dela in tudi njihovo življenje ima več vsebine, zato jih neprijetna presenečenja ne potolčejo tako hitro kot premalo izobražene; ti ob spremembah ostanejo nemočni, ne znajo poiskati pravih informacij in rešitev in jih življenje še bolj potiska na rob. Kako animirati ljudi, jih zvabiti iz njihovih lupin, izzvati njihovo radovednost – to bi morale biti formule, ki bi jih naj slovenski center za izobraževanje odraslih iskal z vsemi svojimi strokovnjaki in si za pomoč poiskal še koga, ki se spozna na psihologijo komunikacije z ljudmi. Očitki javnim občilom, da pravkar minulega tedna vseživljenjskega učenja niso dovolj spremljala, bodo težko nadomestili prave ideje za skupne dejavnosti, ki bi lahko učenje kot pojem najširši javnosti res približale. Začeti pa bo treba kar pri začetku – pri besedah in izrazih, ki so včasih komaj izgovorljivi in še tako dobre namene strokovnjakov za izobraževanje odraslih zapirajo v slonokoščene stolpe. Od teh pa, saj veste, običajni ljudje bežimo.

Bogi Pretnar

Teden vseživljenjskega učenja

Bled - Ljudska univerza Radovljica in Občina Bled organizirata v tednu vseživljenjskega učenja več prireditiv. Danes, v petek, ob treh popoldne bo v hotelu Astoria na Bledu testiranje znanja iz angleškega in nemškega jezika, uro kasneje pa še prikaz slikanja na steklo. V knjižnici bodo ob štirih prikazali klekljanje, v hotelu Kompas pa se bosta ob isti uri začeli likovna in jezikovna delavnica za otroke. Sklepni večer tedna vseživljenjskega učenja bo jutri, v soboto, ob pol osmih zvečer, ko bo v dvorani glasbene šole v Radovljici koncert zbora Zali Rovt. Vse prireditve so brezplačne. • C.Z.

Izjemni dosežki pri učenju odraslih

***Andragoški center Slovenije
drugič podelil priznanja - merila
za podelitev: učni dosežki
in ovire na poti do znanja***

Ob tednu vseživljenjskega učenja, ki je minuli teden potekal v Sloveniji, so pri Andragoškem centru Slovenije podelili priznanja ACS za izjemne dosežke pri učenju odraslih. Priznanja so letos podeljevali drugič. Merila za njihovo podelitev so bila poleg učnih dosežkov tudi ovire, ki jih je kandidat moral premagovati na poti do znanja, pozitivne spremembe v njegovem življenju in pozitiven vpliv na okolico.

Podeljena so bila priznanja za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja, priznanja skupini za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja in priznanja posamezniku, skupini, društvu ali lokalni skupnosti za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih. Podelili so devet priznanj.

Alenka Golob iz Trzina je prejela priznanje za dosežke pri bogatenju znanja drugih. Od leta 1991 vodi Dom Škofljica za osebe z zmerno, težjo in najtežjo motnjo v duševnem razvoju. Sodelovala je pri nastajanju novega izobraževalnega programa za varuhinje negovalke in v sodelovanju s tujimi strokovnjaki oblikovala predmet drama za izboljšanje komunikativnosti in boljše vključitev v življenje.

Jožica Korenjak iz Kromberka je prejela priznanje za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja. Formalne izobrazbe nima, a to je ni oviralo pri delu: organizirala si je razstave, v samozaložbi izdala zbirko svojih pesmi, začela delati z glino, postala je odlična restavratorka. Na domu vodi tečaje oblikovanja gline in tečaje različnih načinov peke keramičnih izdelkov.

Adela Kelhar iz Maribora je prejela priznanja za izjemne dosežke pri bogatitvi znanja drugih. Tri desetletja opravlja v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše uspešno svetovalno delo, zadnjih deset let pa vodi seminarje za starše. Likovni krožek iz Velenja je nastal pri Andragoškem društvu Velenje, Univerzi za tretje življenjsko obdobje. V krožku, ki deluje že enajst let, se srečuje 14 članov. V tem času so se seznanili z mnogimi likovnimi tehnikami.

Alžbeta Cergol iz Maribora je po rodu Čehinja. Takoj po diplomi se je z možem preselila v Maribor, kjer je že 30 let tesno povezana z izobraževanjem odraslih. Razvija nove programe in tudi nove načine učenja.

Leda Dobrinja iz Lopara pri Marzagah je leta 1986 pričela organizirati razstave, likovne kolonije, srečanja z umetniki, kulturnimi in javnimi delavci. Leta 1990 je ustanovila Vito - center

Leda Dobrinja iz Lopara pri Marzagah je leta 1986 pričela organizirati razstave, likovne kolonije, srečanja z umetniki, kulturnimi in javnimi delavci. Leta 1990 je ustanovila Vito - center za pospeševanje kreativnosti in naravno življenje in začela uvajati kreativne delavnice, leta 1994, pa se je usposobila za mentorico študijskih krožkov.

Kulturno-umetniško-izobraževalno društvo POC iz Ajdovščine sestavljajo članice, ki so se prvič srečale v študijskem krožku pred dvema letoma. Organizirale so ex tempore v Mančah, udeležilo pa se ga je 40 navdušencev iz Italije, Hrvaške in Slovenije.

Projektni svet za program usposabljanja varuhinja negovalka sestavljajo strokovnjaki Centra Dolfke Boštjančič Draga, Srednja vzgojiteljska šola Ljubljana, Visoka šola Nijmegen iz Nizozemske in Pedagoška akademija Univerze v Ljubljani. Sad kakovostnega strokovnega dela in povezovanja med različnimi ustanovami v Sloveniji in Evropi je program, ki sta ga od 1994 do 1997 uspešno končala dva oddelka delavcev zavodov iz vse Slovenije.

Izobraževalni center Elektrogospodarstva Slovenije iz Ljubljane zagotavlja kakovosten prenos znanja in njegovo učinkovito rabo v praksi. Izvajajo 14 verificiranih izobraževalnih programov in več programov, ki veljajo znotraj elektrogospodarstva.

(tv)

Največ obiska na pokušnji kostelskih jedi

Gostje od vsepovsod

KOSTEL: Teden vseživljenskega učenja v Kostelu so minulo nedeljo uspešno zaključili v Kostelu. Organizirala sta ga domače Turistično športno društvo in Vitra iz Cerknice. Največ obiskov je bila deležna sobotna pokušnja izbranih kostelskih jedi, ki se je udeležilo blizu 50 gostov, med njimi dr. Stane Južnič, ki je v knjigo višev po kostelsko napisal: "To je jaku lipu, da ste se domislele stare kostevske jydi (jidi, jedi) na novo pripraviti ljudin (ljudem) pokazat, kako so kuhale naše stare matere." Velika udeležba je bila tudi na dnevu odprtih vrat Studia za zdravje in lepoto predsednika TSD Stanka Nikolica.

Bojan Žnidaršič, direktor Vitre iz Cerknice, ki je letos začela delati tudi na območju Kostela.

Direktor Vitre Bojan Žnidaršič ocenjuje sodelovanje s Turistično športnim društvom Kostel kot zelo uspešno in ga bodo prihodnje leto razširili še na organizacijo mednarodnega mladinskega delovnega tabora, ki bo predvidoma pri gradu Kostel.

J. P.

VAŠI PRISPEVKI

ZA UČENJE NI NIKOLI PREPOZNO

Teden vseživljenjskega učenja (od 19. do 25. oktobra) bo tudi letos! Na Andragoški center Slovenije, ki prireditve vodi in usklajuje, prihajajo še zadnje prijave tistih, ki bi radi prispevali k »prazniku učenja«.

Sodelovale bodo organizacije iz vse Slovenije: ljudske univerze, knjižnice, izobraževalna podjetja, društva, šole, vrtci, študijski krožki, univerze za tretje življenjsko obdobje, borze znanja, ekologi. V sedmih dneh se bodo zvrstili najrazličnejši dogodki in prireditve - od okroglih miz, predstavitev, razstav, predavanj, delavnic ter kulturnih in družabnih dogodkov.

Alpha iz Ljubljane vas bo med drugim povabila na mali koncert, glasbeno delavnico in razpravo Otroka z učnimi težavami. **Belosana**, prav tako iz Ljubljane, bo predstavila svoje programe iz refleksoterapije, ki jo bodo tudi praktično prikazali, aromaterapije, predstavila bo študijski krožek Živeti v dvoje ter druge delavnice in tečaje. Jeseniško **društvo upokojencev** bo priredilo literarni večer pesnikov in pisateljev upokojencev z družabnim srečanjem. **Freising iz Škofje Loke**

obljublja brezplačno surfanje na internetu, predstavitev svojih delavnic, med drugim tudi pripravljane domačih zdravilnih pripravkov. **Društvo Sožitje iz Slovenske Bistrice** za pomoč duševno prizadetim bo tudi odprlo svoja vrata. **Center Dolfke Boštjančič, Dom Škofljica**, bo med drugim organiziral okroglo mizo na temo: Aktivnosti in vsebine vseživljenjskega učenja odraslih z motnjami v duševnem razvoju. **Center za pospeševanje kreativnosti in naravno življenje Vita iz Kopra** bo organiziral srečanje likovnih umetnikov. **Društvo zdravljenih alkoholikov iz Postojne** vas vabi k sodelovanju v socioterapevtski skupini, **skupina Skala iz Ljubljane** pa bo predstavila svoj Bus veselja, ki praznuje prvi rojstni dan. Za starejše bo verjetno zanimiv dan odprtih vrat, ki ga prireja **Univerza za tretje življenjsko obdobje iz Ljubljane**. **Domus iz Ljubljane** sodeluje z razstavo Živeti zdravo in uspešno.

Poudarimo naj, da so vse prireditve brezplačne in da bodo organizatorji zelo veseli, če bodo obiskovalci na njih dejavno sodelovali. Nekaj takšnih možnosti smo že

omenili, ne smemo pa izpustiti **Athene iz Postojne**, ki bo organizirala več prireditev. Vabi vas tudi, da se udeležite delavnice oblikovanja iz gline in slikanja na svilo. Na vaša vprašanja glede sodelovanja v študijskih krožkih in jezikovnega izobraževanja pa bodo odgovarjali na odprtem telefonu. Na **Ljudski univerzi Jesenice** boste lahko preskušali znanje tujega jezika in prisluhnili literarnemu večeru...

V teden vseživljenjskega učenja se vključuje tudi revija **Otrok in družina**, ki je za osnovnošolske otroke razpisala natečaj pisanja in risanja na temo učenje. Vsi prispeli spisi bodo nagrajeni z lepimi knjigami - nagrade je prispevala **Mladinska knjiga Založba**. Navedeni izvajalci so med tistimi, ki so s prijavi najbolj pohiteli. Podrobnejši program prireditev bo Andragoški center pripravil do 10. oktobra v svojem koledarju prireditev, ki ga boste lahko dobili na prireditvenih mestih, prireditve pa bodo objavljene tudi na **Teletekstu na strani 309**.

Na Andragoškem centru Slovenije bodo slovesno odprte Tedna tudi letos popestrili s podelitvijo priznanj letošnjim dobitnikom za izjemne dosežke pri učenju odraslih. **Televizija Slovenija** pa bo o njih posnela serijo oddaj.

Andragoški center pripravlja odprti telefon, na katerem bodo strokovnjaki dajali informacije o izobraževanju odraslih. Vodilna tema bo **Možnosti odraslih za izobraževanje**. Pet dni v Tednu pa boste lahko dobili odgovore na vprašanja o različnih témah. V torek, 20. oktobra, bo beseda tekla o možnostih izobraževanja za pridobitev izobrazbe - torej spričevala ali diplome. V sredo bodo strokovnjaki odgovarjali na vprašanja o možnostih za samostojno učenje - ne učimo se samo v šoli, torej kje še? V četrtek bodo na svoj račun prišli tisti, ki imajo težave pri učenju. V petek bo dan za brezposelne, tema pa Kako si z izobraževanjem izboljšam možnost za zaposlitev. V soboto, zadnji dan, bodo sodelavci Andragoškega centra svetovali starejšim - tistim, ki imajo dovolj poguma in verjamejo v vodilo, da za učenje ni nikoli prepozno. Enake informacije pa boste lahko dobili tudi prek interneta na njihovi diskusijski strani na naslovu: www.acs-saacc.si

Maja Korošak

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 98

Teden vseživljenjskega učenja 98 (od 19. do 25. oktobra) se nezadržno približuje. Na Andragoški center Slovenije, ki vodi in usklajuje celotno prireditve, prihajajo še zadnje prijave tistih, ki bi želeli prispevati k "prazniku učenja". Sodelovale bodo organizacije iz vse Slovenije: ljudske univerze, knjižnice, izobraževalna podjetja, društva, šole, vrtci, študijski krožki, univerze za tretje življenjsko obdobje, borze znanja, ekologi,...

V sedmih dneh se bodo zvrstili najrazličnejši dogodki in prireditve – od okroglih miz, razstav, predavanj, kulturnih in družabnih dogodkov. Naj na tem mestu omenimo le nekatere: Alpha iz Ljubljane vas bo med drugim povabila na mali koncert, glasbeno delavnico in razpravo "Otrok z učnimi težavami". Belosana, prav tako iz Ljubljane, bo predstavila svoje programe iz refleksoterapije, ki jo bodo tudi praktično prikazali, aromaterapije, predstavila bo študijski krožek "Živeti v dvoje" in druge delavnice in tečaje. Društvo upokojencev z Jesenic bo priredilo družabno srečanje in literarni večer pesnikov in pisateljev-upokojencev. Freising iz Škofje Loke obljublja brezplačno surfanje na internetu, predstavitev svojih delavnic, med drugim tudi pripravo domačih zdravilnih pripravkov. Društvo Sožitje iz Slovenske Bistrice za pomoč duševno prizadetim bo prav tako odprlo svoja vrata. Center Dolfke Boštjančič, Dom Škofljica, bo med drugim organiziral okroglo mizo o dejavnostih in vsebinah vseživljenjskega učenja odraslih z motnjami v duševnem razvoju. Center za pospeševanje kreativnosti in naravno življenje Vita iz Kopra bo orga-

niziral srečanje likovnih umetnikov. Društvo zdravljenih alkoholikov iz Postojne vas vabi k sodelovanju v socioterapevski skupini, skupina Skala iz Ljubljane pa bo predstavljala svoj Bus veselja, ki praznuje prvi rojstni dan. Za starejše pa bo verjetno zanimiv dan odprtih vrat, ki ga prireja Univerza za tretje življenjsko obdobje iz Ljubljane. Domus iz Ljubljane sodeluje z razstavo Živeti zdravo in uspešno. Navedeni so med tistimi, ki so s prijavi najbolj pohiteli. Podrobnejši program prireditve bo Andragoški center pripravil do 10. oktobra, in sicer v svojem Koledarju prireditve, ki ga bo moč dobiti na prireditvenih mestih. Obvestila o prireditvah bodo objavljena tudi na teletekstu (na strani 309). Andragoški center pripravlja odprti telefon, na katerem bodo strokovnjaki delili obvestila o izobraževanju odraslih, enaka obvestila pa boste lahko dobili preko interneta na njihovi diskusijski strani, in sicer na naslovu: **www.acs-saec.si**

V teden vseživljenjskega učenja se vključuje tudi revija Otrok in družina, ki je razpisala natečaj na temo učenja v Valovih domišljije. Mladinska knjiga Založba pa je prispevala knjižne nagrade.

PREDSTAVUJAMO:

Andragoški center Republike Slovenije

Življenje je učenje, zato se učimo z veseljem, da bomo z veseljem živeli!

Na Šmartinski 134a ima že peto leto sedež ustanova, ki se posveča razvoju kulture vseživljenjskega učenja - Andragoški center Republike Slovenije (ACS). Ustanovila ga je Vlada RS leta 1991, ker je želela spodbuditi razvoj izobraževanja odraslih.

POT V UČEČO SE DRUŽBO

ACS deluje kot osrednja nevladna in nepridobitna ustanova, v kateri raziskujejo in načrtujejo, kako spremeniti Slovenijo v "učečo se družbo". Strokovnjaki za

izobraževanje odraslih so namreč prepričani, da je učenje ne le nujno potrebna, temveč tudi zanimiva in vesela dejavnost!

Dr. Zoran Jelenc,

prvi direktor Andragoškega centra, zdaj pa vodja Središča za splošno raziskovanje, je prepričan, da je ACS po petih letih dela uspešna, dobro organizirana in v širšem okolju, tudi zunaj Slovenije, uveljavljena organizacija.

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

Strokovnjaki ACS so veliko dosegli, ker so si znali postaviti velike in prave cilje. Lotili so se namreč celostnega spreminjanja razmer v slovenskem izobraževanju odraslih in ugotoviti je moč, da so čedalje bolj prodorni. Najmanj enkrat na leto - v Tednu vseživljenjskega učenja (ta bo letos od 19. do 25. oktobra) - jim resnično sledi vsa Slovenija.

Takrat najrazličnejše ustanove, kot so ljudske univerze, knjižnice, vrtci, šole, izobraževalna podjetja, društva, študijski krožki, borze znanja, univerze

za tretje življenjsko obdobje, krajevne skupnosti, in še bi lahko naštevali, odprejo svoja vrata najširšemu krogu obiskovalcev.

KJE BOMO PRAZNOVALI?

V centru Shen Qui na Zaloški 165 bodo imeli ves teden široko odprta vrata za obiskovalce, predstavljali pa bodo svoj program Shen Qui sproščanja za kvalitetnejše življenje. Morda pa bo marsikoga bolj pritegnila razstava, ki jo postavljajo na Inštitutu RS za rehabilitacijo na Linhartovi 51; gre za projekt s področja učenja mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami -predvsem ljudi, ki so v nezgodah utrpeli možganske poškodbe -razstavljeni pa bodo izdelki iz delavnice "Želim, hočem, zmorem!"

Praznovali bodo tudi v Glotti Novi.

Več na naslednji strani.

TEDEN VSEŽIVLJENSKEGA UČENJA V GLOTTI NOVI (Nadaljevanje s prejšnje strani)

Praznovali bomo tudi v Glotti Novi!

To je nam najbližje središče učenja, ki ga lahko obiščemo med ponedeljkom, 19. in nedeljo, 25. oktobrom. Sedež ima na Koblarjevi 34, v **Gradu Kodeljevo**. Tja bo vredno stopiti ob katerikoli uri, saj bodo domiselni mentorji skrbeli za program ves dan.

Vseh dogodkov, ki jih pripravljajo, ne moremo omeniti, saj jih bo prek 50! Za vabo pa se pomudimo pri "temah dneva": ponedeljek bo posvečen nevro-lingvističnemu programiranju in osebnostnemu inženiringu; v torek naj Kodeljevo obiščejo menedžerji in podjetniki; sreda in sobota sta rezervirani za pedagoške delavce; četrtek prinaša

teme, posvečene komunikaciji in osebni rasti; petek je namenjen učenju tujih jezikov, nedelja pa šoli za starše. Krajši, eno ali dve urni termini bodo izpolnjeni s predstavitvami kreativnega pisanja, retorike, poslušanja kot poti do uspeha, kulture bivanja, avtogenega treninga, šole v gibanju, moči govora... S.B.K.

PRIZNANJA ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE ZA IZJEMNE DOSEŽKE PRI UČENJU ODRASLIH

Andragoški center Slovenije je tudi letos ob Tednu vseživljenjskega učenja podelil priznanja za izjemne učne uspehe in strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih. Letos je dobitnikov priznanj devet: posamezniki, skupine in organizacije, ki izstopajo po prizadevanjih za učenje, pozitivnih spremembah, ki so jih s pomočjo učenja dosegli pri sebi ali v okolici, in po ovirah, ki so jih pri učenju in izobraževanju morali premagovati.

Priznanje posamezniku za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja:

Jožica Korenjak bi lahko ostala delavka in gospodinja, pa jo je želja po znanju in ustvarjanju priganjala, da se je pri znanih slovenskih kiparjih in slikarjih začela učiti upodabljalno umetnosti, obiskovala tečaj oblikovanja in žganja iz gline, pozneje pa še iz restavracije. Tudi sama prireja tečaje oblikovanja iz gline in se je pri tem pokazala kot izjemna pedagoginja.

Alenka Golob se uči zase, dela pa za druge: vodi Dom Škofljica za osebe z zmerno, težjo in najtežjo motnjo v duševnem razvoju. Vodi jo želja ohraniti človeško dostojanstvo in dobro počutje duševno motenih. Še kot negovalka je diplomirala iz specialne pedagogike in se pozneje veliko izpopolnjevala, tudi v tujini. Oblikovala je učni načrt za predmet Drama, ki je danes sestavni del usposabljanja varuhinj negovalk.

Priznanje skupini za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja:

Projektni svet za program usposabljanja varuhinj negovalk so sestavljali sodelavci Centra Dolfke Boštjančič Draga in Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije Ljubljana. Opravili so obsežno pripravljeno delo, učne načrte, poiskali ustrezne prostore in opremo, profesorje za posamezne predmete in pripravili vse potrebno za potrditev programa pri strokovnih organih. Vodili so razpise za posamezne skupine usposabljanja in programe redno evalvirali in dopolnjevali.

Članice Kulturno-umetniškega in izobraževalnega društva POC iz Ajdovščine so v duhovno bogatitev in razvijanje umetniške ustvarjalnosti vložile zelo veliko dela in časa. Odkrile so sposobnosti izražanja drugače in ustvarjalneje. Postale so pogumnejše in samozavestnejše in spoznale, da poleg službe, družine in gospodinjstva obstaja nekaj, kar je samo njihovo.

Clani Likovnega krožka iz Velenja sistematično pridobivajo teoretično in praktično znanje o likovnih tehnikah. Obiskujejo strokovne tečaje in prirejajo razstave. Z leti so si izjemno izostrili estetski čut, razvijajo pa se tudi osebnostno. Nekateri pravijo, da jim delovanje v krožku pomaga živeti.

Priznanje posamezniku, skupini, društvu, ustanovi, podjetju ali lokalni skupnosti za izjemne strokovne in promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih:

Izobraževalni center ELES-a poslanstvo vidi v zagotavljanju kakovostnega prenosa in menjave znanja ter njegovi učinkoviti uporabi v praksi. Posebno pozornost namenja razvoju izobraževalnih programov, vpeljujejo pa tudi videokonferenčni sistem.

Adela Kelhar iz Maribora svoje življenje namenja delu s starši in spodbujanju kakovosti življenja. Pri delu jo vodi želja pomagati človeku odkriti njegov svet, to, kar je najlepšega v njem.

Leda Dobrinja iz Loparja pri Marežigah je predana ohranjanju in širjenju kulture Slovenske Istre in njena hiša je odprta za študijske krožke, ustvarjalce in raziskovalce življenja Istre.

Alžbeta Cergol iz Maribora pri vključevanju odraslih v izobraževanje uveljavlja nove prijeme, ki presegajo tradicionalne načine izobraževanja in so blizu odraslim. Za njeno vodenje je značilno subtilno doživljanje posameznega udeleženca v izobraževanju.

Učiti se vse življenje

Teden vseživljenjskega učenja '98, ki je v oktobru potekal po vsej Sloveniji in ga je vodil Andragoški center Slovenije, se je tudi letos končal uspešno.

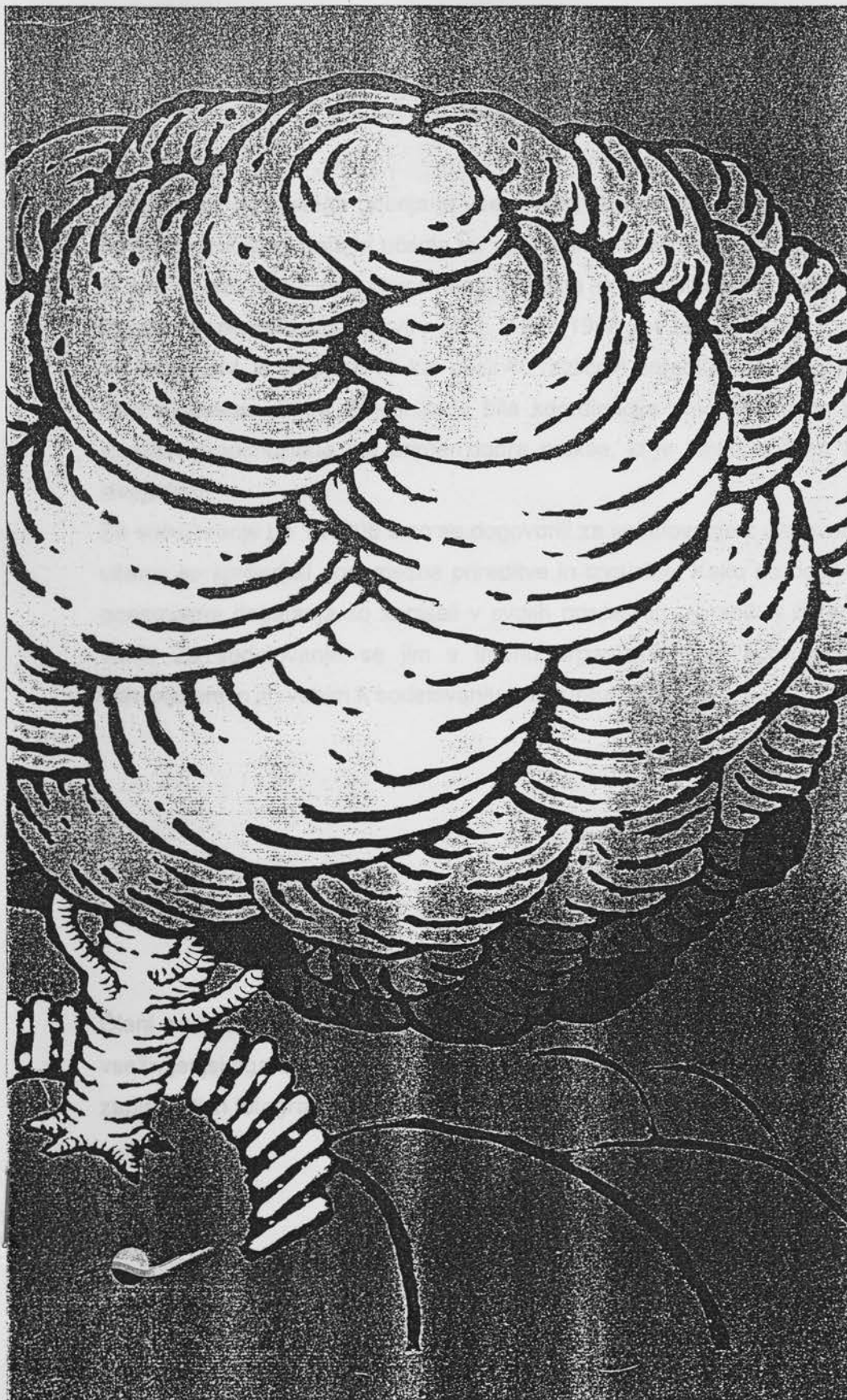
Od 19. do 25. oktobra se je tako po vsej Sloveniji zvrstilo okrog 1200 različnih prireditev, povezanih z učenjem.

Organizatorji so dosegli svoj namen: pokazali so, da je učenje zanimiva dejavnost, ki človeka bogati in mu pomaga rasti. Da je lahko tudi zabavno, pa so dokazale številne prireditve, ki so jih nekateri od organizatorjev namenili družabnosti v povezavi z učenjem. Tako so se obiskovalci lahko udeležili različnih delavnic s področja likovnega ustvarjanja, pletenja vrvnih mrež, izdelovanja

domaćih zdravilnih pripravkov, pa tudi kulturnih prireditev kot na primer literarnih večerov, kulturnih dni, poslušali so odlomke iz komične opere. Nekateri so imeli priložnost s teleskopom gledati v nebo, se udeležiti kolesarskega izleta ali pa si ogledati fotolov divjih živali. Nekateri organizatorji so se združili v skupnih dejavnostih, in ena takšnih je bila tudi razstava v Centru Interspar na Viču v Ljubljani. Ob Andragoškem centru so se tako predstavili tudi podjetje Freising iz Škofje Loke, Srednja trgovska šola iz Ljubljane, Naš laz, Zavod za razvoj podeželja iz Cerknice in Shen qui iz Ljubljane. Predstavila pa se je tudi naša revija Otrok in družina, in sicer s spisi in risbami otrok o temi učenje.

Teden je bil torej priložnost za praznovanje pa tudi za počastitev dosežkov pri učenju odraslih. V Andragoškem centru Slovenije so ob tej priložnosti že drugič pripravili slovesno podelitev priznanj tistim, ki so na tem področju izjemno veliko dosegli. Letos je bilo devet takšnih posameznikov, skupin in organizacij. Prejeli so jih: Jožica Korenjak iz Kromberka, Alenka Golob iz Trzina, Adela Kelhar iz Maribora, Likovni krožek iz Velenja, Izobraževalni center Eles, Alžbeta Cergol iz Maribora, Projektni svet za program varuhinja-negovalka iz Ljubljane, Leda Dobrinja iz Loparja pri Marezigah in pa Kulturnoumetniško in izobraževalno društvo POC iz Ajdovščine.

Maja Korošak

UČENCI
OSNOVNE
ŠOLE
NEZNANIH
TALCEV
DRAVOGRAD

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

B I L T E N

Literarne prispevke so zbrali in uredili člani novinarskega krožka.

Mentorica: Marijana Pšeničnik

Fotografije so prispevali člani fotografskega krožka.

Mentorica: Marija Cehner

TVU' 98 DRAVOGRAD - 19. DO 25. OKTOBER

Teden vseživljenjskega učenja je vseslovenska prireditev, ki povezuje raznovrstne izvajalce izobraževanja in učenja ter udeležence vseh generacij. Občina Dravograd je bila v letu 1997 pobudnica tega projekta in koordinatorka med posameznimi izvajalci in prireditvami v okviru TVU. V letu 1998 je v tem projektu sodelovalo blizu 30 izvajalcev, ki so pripravili kar okoli 40 različnih prireditev oz. dogodkov. S strani Andragoškega centra Slovenije je bila koordinacija med občino in posameznimi izvajalci predstavljena kot primer dobre prakse, ki je lahko odličen zgled drugim izvajalcem.

Za sodelovanje pri TVU'98 smo se dogovorili za sodelovanje z osnovno šolo, katere učenci so spremljali posamezne prireditve in izvajalce. Kako so doživeli TVU'98 in posamezna dogajanja so zapisali v svojih prispevkih, zbranih v biltenu, ki je pred vami. Za sodelovanje se jim v imenu organizatorja in koordinatorja prisrčno zahvaljujem in jih vabim k sodelovanju tudi v letu 1999.

Vlada Navotnik

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

Člani novinarskega krožka in mladi fotografi naše osnovne šole smo ob Tednu vseživljenjskega učenja od 19. do 25. oktobra skrbno spremljali prireditve, pridno zapisovali in fotografirali. Drobec našega ustvarjanja smo izbrali v bilten.

OTVORITEV RAZSTAVE O DROGAH

V ponedeljek, 19.oktobra je bila v ljudski knjižnici v Dravogradu ob 18.uri otvoritev razstave o drogah. Prireditev je vodil g. Marjan Kos.

Uvodni govor je imel dravograjski župan, gospod Rado Krpač. V govoru je omenil organizacijo UNESCO, ki je pričela s prireditvijo »Teden vseživljenskega učenja«. Poudaril je predvsem namen UNESC -a: »Izobraževanje ni tragičen del življenja, ampak vesel in zanimiv«.

Teden vseživljenskega učenja poteka po vsej Sloveniji, organizatorji in podporniki pa so razne organizacije, društva, podjetja in ustanove. In kakšen je namen Tedna vseživljenskega učenja? Da se učimo iz lastnih napak in ugotovimo, da nam znanje ni dano že ob rojstvu, ampak si ga moramo pridobiti.

Prireditev v ljudski knjižnici so popestrili mladi plesalci plesnega kluba Devžej, ki se je odzval na povabilo občine Dravograd in pričel z najmlajšimi. Najprej so zaplesali učenci prvih in drugih razredov na glasbo Robotek, potem pa sta Izidor in Alja z Raven in Mežice odplesala čačaca. Pingvine pa so nam zaplesali tretje in četrtošolci. Nato se je pričelo predavanje o drogah.

Vsi vemo kako nevarne in uničujoče so droge, alkohol in kajenje. Po teh navadah danes posežejo tudi najstniki in mladina, včasih pa se jim ne morejo upreti niti odrasli. A ko vendarle enkrat (to se dogaja vedno bolj pogosto) posežejo po njih, se jih le stežka odvadijo. Za odvisnike so države po vsem svetu ustanovile odvajalne ali rehabilitacijske centre, ki odvisnikom pomagajo, da se odvadijo in prenehajo z jemanjem takšnih ali drugačnih drog. Pa naštejmo nekaj drog: marihuana, kokain, ekstazy, LDS, tudi kajenje (cigarete vsebujejo katran, nikotin, ter in še približno 250 drugih snovi, od katerih je 60 rakotvornih. Vse te snovi pa uničujejo pljuča. Če mati med nosečnostjo kadi, s tem resno vpliva na otrokovo zdravje) in alkohol (z vsakim spitim kozarcem alkohola v naših možganih od mreže celice, ki se ne bodo nikoli več obnovile, povzroči lahko odpoved jeter) spadata med droge.

Koko so odkrili v 16.stoletju. Najprej so mislili, da je le neškodljiva snov, a pozneje se je izkazalo drugače, saj jo je velika količina ljudi pričela uživati in to je na njih pustilo tragične posledice. Nevarna rastlina je tudi konoplja, iz katere pridobivajo narkotik (splošno ime za vsa zdravila in kemične snovi, ki se zlorablajo kot mamila, s kokainom in indijsko konopljo vred), poznan kot marihuana ali hašiš. Vedno več ljudi pa posega po mamilih, imenovanih LSD. To mamilo velikokrat na ljudeh pusti hude psihične posledice, ki jih stežka odpravijo.

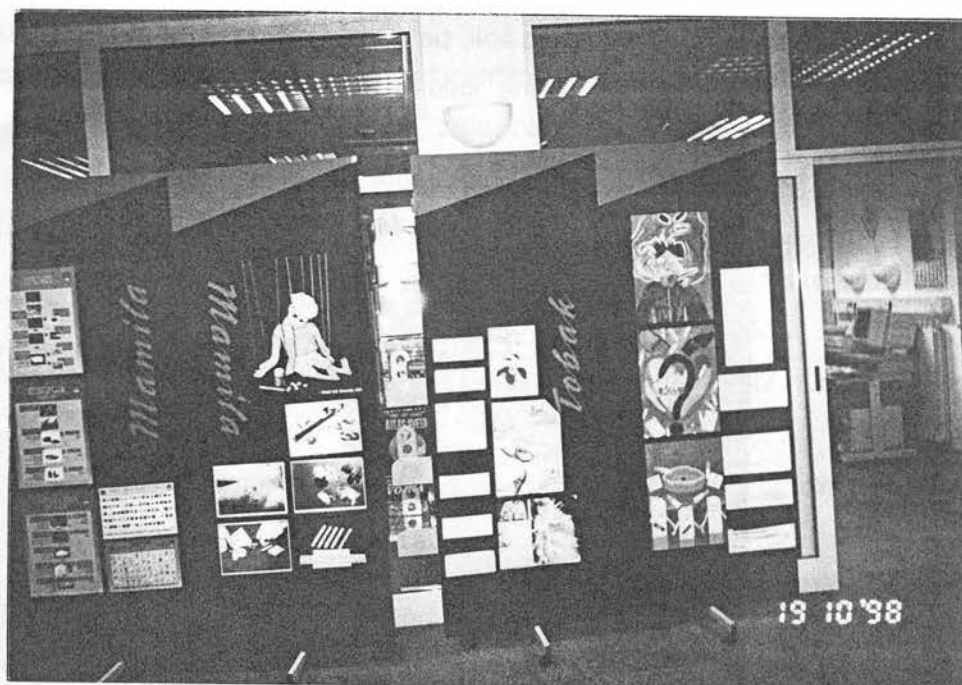

V Sloveniji je že preko 10.000 odvisnikov od trdih drog, bojijo pa se, da jih bo še več, če česa ne ukrenemo. Ko preberemo statistične podatke o ljudeh, ki so v preteklih letih umrli za raznimi drogami, se pošteno zazremo v svoje življenje in pomislimo, da bi tudi mi lahko bili eden od njih.

Anita Tankuš,
Jana Kotnik, 8.b

DROGA

V majhnem kletnem prostoru,
v bloku sredi mesta,
se zbirala je vsa dolina,
ki jim dom bila je CESTA.
Okna so bila razbita,
vrat sploh ni bilo,
stene so bile ožgane
in popisane s KRVJO:
» Hej, fantje in dekleta,
zakaj počnete to ?
Je res tako nevzdržno,
je res tako hudo ?«

OBISK V VRTCU

Obiskale smo vrtec v Dravogradu. Obiskuje ga veliko otrok. Razdeljeni so po oddelkih, in sicer glede na starost : jaslice, sredinčki in mala šola. Veliko časa preživijo ob igri, kjer se tudi marsičesa naučijo. Njihovi izdelki krasijo igralnice in hodnik. Ob lepem vremenu gredo na sprehod ali se igrajo v peskovniku. V vrtcu imajo otroci organizirano prehrano. Vzgojiteljice se trudijo, da se malčki pri njih dobro počutijo.

Ana Rek,
Tjaša Poročnik,
Svetlana Barbič, 6.a

POMOČ PRI UČENJU - SVETOVANJE

V ponedeljek, 19.10. je ga. Dragica Jurjec pripravila svetovanje na temo Pomoč pri učenju. O čem je govorila ? Poudarila je, da je najprej o težavah treba spregovoriti, saj jih drugače ni mogoče reševati. Učenje je resna in pomembna stvar, ki učencem pogosto dela težave. Včasih izhajajo le te iz družine (alkohol, droge, nasilje...), vzrok je lahko tudi drugje - v učencu samem (sposobnosti, motivacija, osebnostne lastnosti, lastna aktivnost). Vsi starši želijo, da bi bil njihov otrok v šoli uspešen. K temu morajo prispevati tudi sami. Morajo jih spodbujati in jim pomagati. Če se učenec trudi, se sproti uči in dobiva dobre ocene, ga je treba pohvaliti. Učencem, ki ne dosegajo najboljših rezultatov v šoli, pa se zanje trudijo, morajo pokazati, da jih imajo radi in da jih sprejemajo takšne, kakršni so.

Jerneja Šibilja,
Špela Pock, 5.b

DAROVANJE ORGANOV

Letos je Rdeči križ v okviru vseživljenskega učenja začel z dejavnostjo - Darovanje organov. Za to humano akcijo se lahko odloči prostovoljno vsak posameznik v starosti od 18 do 65 let. V primeru smrti otroka se za darovanje njegovih organov lahko odločijo starši, oziroma skrbniki.

V Sloveniji se je do sedaj odločilo za prostovoljno darovanje osem ljudi, ki so tudi uradno registrirani. Največkrat v Sloveniji presadijo jetra, srce, ledvico; tudi presaditev kostnega mozga ni neznanka. Ker telo lahko zavrne presajeni organ, mora prejemnik redno hoditi na kontrolne preglede ter jemati zdravila. Razmerje med darovanjem in sprejemanjem je veliko; darovalcev je malo, čakajočih precej več. Človek, ki se odloči darovati svoje organe, dobi izkaznico, v kateri je to tudi jasno zapisano.

Akcija temelji na humanosti in anonimnosti. Nič manjšega pomena ni darovanje krvi. Oboje lahko reši človeško življenje. Danes tvoje, jutri moje.

Ana Rek,
Tjaša Poročnik,
Svetlana Barbič, 6.a

PREDAVANJE OB DIAPOZITIVIH

Predaval je Tomo Jeseničnik

Gospod Tomo Jeseničnik je fotograf, ki fotografira naravo. Njegove fotografije so globinsko polne, lepe, predvsem pa so zelo naravne. Poleg tega je gospod Jeseničnik zelo dobro predaval in nas tudi nasmejal s svojimi šaljivimi fotografijami in domislicami.

Fotografska oprema Toma Jeseničnika vsebuje: kompaktno fotografsko stojalo s težo treh kilogramov, tri fotoaparate, tele zoom, širokokotni objektiv, svetlomer, baterije, filtre, elektronsko bliskavico (fleš), filme in po potrebi tudi frakeljč domačega žganja.

Na predavanju sva s Katjo videli fotografije različnih barv in velikosti, iz raznih zornih kotov in z različnimi motivi.

Nina Jamer,
Katja Čevnik, 6.a

RAZGOVOR S FOTOGRAFOM

Katja in Nina sva gospodu Tomu Jeseničniku zastavili nekaj vprašanj. Tukaj je najin intervju.

1. Vaše ime?

Tomo Jeseničnik.

2. Od kod prihajate?

Prihajam iz Črne na Koroškem.

3. Koliko časa že fotografirate?

Fotografiram že od drugega razreda osnovne šole.

4. Ali je vaše fotografiranje zgolj hobi ali poklicna zaposlitev?

Prej je bil hobi, zadnja štiri leta pa je to moj poklic.

5. Verjetno je za vaše delo potrebna potrpežljivost. Ali jo imate?

Seveda.

6. Potujete tudi po svetu?

Ja, službeno in v prostem času.

7. Kaj fotografirate najraje?

Naravo, oziroma detajle iz narave.

8. Kaj mislite o svojem delu in fotografijah?

Moje delo je zelo pestro, a fotografije bi lahko bile boljše.

9. Ste po duši svobodni umetnik?

Jasno! Kdo pa ni!

10. Najlepša hvala za vaše odgovore.

LITERARNI VEČER Z MATJAŽEM PIKALOM

Fireditev se je začela ob 18.uri. V knjižnici so se začeli zbirati ljudje. Ko so se posedli, je prišel avtor romana Modri e Matjaž Pikalo. Literarni večer se je pričel. Izvedeli smo, da je Matjaž spesnil tudi nekaj pesmi. S seboj je pripeljal svojo glasbeno skupino, imenovano ŽETEMA. Ime je dobila, ker so trije fantje, ki so nato igrali, v Dravograd prišli prepozno, ko je bila že tema. Eden od glasbenikov je igral kitaro, drugi saksofon, tretji pa trobento.

Matjaž je prebral tretji del v romanu, ki ga je napisal, medtem pa je njegova skupina tihotajno igrala. Nato mu je Silvija Borovnik zastavila nekaj vprašanj. Matjaž je povedal, da je v resnici Korošec, le da sedaj živi v Ljubljani. Doma je iz Prevalj. Napisal je že štiri pesniške zbirke, zadnja se imenuje Bile. Igral pa je tudi v gledališču. Najbolj so mu bile všeč predstave, ki jih je napisal in režiral sam. To so zaigrali petdesetkrat. Pred kratkim je v Trstu dobil nagrado za svojo poezijo. Roman Modri e je napisal v koroškem narečju. Pripoveduje o odraščanju nekega fanta in o dogajanju v majhnem, izmišljenem kraju Kanal. Na koncu literarnega večera so pisatelju nekaj vprašanj zastavili tudi poslušalci, pisatelju Matjažu pa je knjižničarka podarila šopek modrih vrtnic.

Maša Mlačnik, 5.b

RAZBARJENJE

Gospod Egidij Srebenik je doma iz Ojstrice. Izdeluje golobčke iz lesa. Tega se je naučil med pašo. Golobi, ki jih izdeluje g. Egidij, visijo na dolgi vrvici nad mizo. Pripomočki, ki jih g. Egidij Srebnik uporablja so : lipov les

nož

kuhinjski nož

skobelnik

trikotnik

brusni papir

Če je les presuh, ga moramo navlažiti. Če je presvež, pa je premehak. Les mora biti raven (gladek), nevejat.

Telo goloba in krila morajo biti enako dolga.

Gospod Egidij dela golobčka približno dva dni. Tudi prodaja jih, cena pa je okrog 2000 tolarjev.

Katja Čevnik,

Nina Jamer, 6.a

ROČNA IZDELAVA PAPIRJA

Pri tehniki smo se pogovarjali o papirju. Odločili smo se, da ga bomo izdelali ročno. Najprej smo si ogledali videokaseto. Videli smo strojno in ročno izdelavo papirja. Zvedeli smo, kaj si moramo pripraviti in kako delo poteka. Dan pred izdelavo smo v pladnje natrgali star papir. Temu smo dolili vodo. To mora stati en dan. Pladnje smo odložili na police.

Naslednji dan smo prišli v šolo ob 16.00.

Dejan je moral doma skuhati lepilo in ga prinesiti v šolo. Andrej je prinesel polivinil. Ostali smo prinesli časopisni papir. Mize smo zaščitili s polivinilom, mi pa smo se zavarovali s predpasniki. Učiteljica nam je prinesla mešalnik. Pladnje smo prinesli na mize. Vzeli smo še en velik pladenj in stiskalnico. Papir iz pladnjev smo natrgali na še manjše koščke. V mešalnik smo nalili lepilo, vodo in dali vanj natrgan papir. Vse smo zmešali. To smo ponovili še nekajkrat in papirjevina je bila pripravljena.

Maso smo vlili v pladenj in ji dodajali maso. Vzeli smo sita. Z njimi smo zajeli maso, jo ob robu očistili in počakali, da voda odteče. Nato smo to obrnjeno položili na časopis in s krpami popivnali vodo. Čez čas smo dvignili sito in papir pokrili z drugim časopisom. Dali smo ga na kup. Ko se je nabralo dovolj papirja, smo kup dali v stiskalnico. Papir smo stisnili. S krpami smo pobrisali vodo, ki je pritekla iz papirja. Potem smo časopis položili na kos polivinila in papir previdno položili nanj. Zdaj se je moralo to posušiti. To smo ponavljali toliko časa, da je vsak delal vsako delo in da si je vsak naredil svoj papir. Likovniki so potem nanj slikali ali risali. Pri delu nas je spremljal snemalec in morali smo povedati, kaj delamo. Na koncu smo se še fotografirali in pomili ter pospravili pripomočke.

Ta dan mi je bil zelo všeč. Izvedela sem veliko zanimivega in tudi sama izdelala papir.

Eni Bačac, 5.b

ROČNA IZDELAVA PAPIRJA

V torek, 20.10.1998, smo v šoli ročno izdelovali papir. Priznati moram, da sem bil poln pričakovanj, zato sem nestrpno pričakoval ta dan. Nekaj dni pred tem smo si na kaseti ogledali profesionalno ročno izdelavo papirja. Delo je potekalo po naslednjem vrstnem redu:

V ponedeljek, 19.10., smo star papir (časopis) namočili v vodo ter ga raztrgali na kose. Naslednji dan smo namočen papir raztrgali na zelo majhne koščke. Te koščke papirja smo dali v mešalec, dolili nekaj sveže vode ter dodali doma narejeno lepilo. Maso smo mešali toliko časa, da smo pridobili samo vlakna in vodo. Vse skupaj smo s sitom precedili in ločili vlakna od vode in ostankov papirja. S sita smo s krpami posrkali še preostanek vode. Dobljeno maso smo dali med časopisni papir, vse skupaj vstavili v stiskalnico in pričeli s stiskanjem, da smo ločili še zadnjo vodo. S stiskanjem je nastala zelo tanka plast, imenovana papir. Novo obdelan papir je bil še vlažen, zato smo ga položili na mize in ga po naravni poti sušili naslednja dva dni. Tako se je rodil novi ročno izdelan papir.

Aleš Novak, 5.b

Dan odprtih vrat nekoliko drugače

OGLED RUDNIKA SVINCA IN CINKA V MEŽICI

Učenci, učitelji in starši smo se zbrali pred rudnikom v Mežici. Delavci rudnika so nas opremili z jamsko opremo (vetrovka, čelada s svetilko). Tako opremljeni smo se s pravim rudarskim vlakom odpeljali po sledih rudarjenja v osrčje Pece. Po 3,5 km vožnje po Glančnik rovu smo izstopili v rudišču Moringu in nato peš odšli po rovih, ki so bili sprva veliki 5 m², kasneje pa so jih zaradi mehanizacije razširili do velikosti 15 m². Izstopna postaja Moring je 500 m pod gorovjem Pece, oziroma na osmem horizontu. Vseh horizontov je 20, vendar je 12 zalitih z vodo. Najvišji rov je na višini 2060 m, najnižji pa na globini 268 m nadmorske višine. Skupna dolžina izkopanih rogov je 800 km. S kopanjem rude na območju Pece so pričeli leta 1665. Kopanje rude je bilo težko delo, saj so imeli na razpolago le enostavna orodja. Naklesano rudo so s pomočjo »nečke« nalagali na leseno samokolnico. Z odkritjem dinamita leta 1776, se je delo v rudniku oziroma kopanje rude, nekoliko olajšalo, saj so začeli z razstreljevanjem. Pred miniranjem so rudarji v steno naredili luknjo s pomočjo posebnega kladiva, ki je tehtalo 280 kg. Razstreljene večje kose rude so potem razbili s kijem na manjše delce do velikosti pesti. Ročno drobljenje je potekalo preko posebej zgrajenih jaškov, ki jim pravijo sipki ali šutki.

Naš prvi postanek z vodičema je bil na osmem horizontu v večjem jamskem prostoru, kjer so se delavci rudnika vsakodnevno zbirali pred pričetkom dela. Na tem mestu je delovodja izmene vsem delavcem razdelil dela za ta dan. Prisluhnili smo zvočnemu posnetku nagovora delavcem. Delo v rudniku je sprva trajalo tudi po 14 ur na dan, sčasoma pa je z uveljavljanjem delavskih pravic delovni dan trajal osem ur.

Izkop rude se je z razvojem tehnologije posodabljal, saj so zadnja leta obratovanja rudnika rudo kopali že v celoti mehanizirano. Tako se je naš ogled rudnika končal v kompresorski postaji, od koder so strojniki upravljali posebno dvigalo za transport rude iz nižje ležečih horizontov. Z istim dvigalom so se na delo prevažali tudi rudarji, ki jih je bilo v najboljših časih zaposlenih okoli 1000.

Z ogledom kompresorske postaje, ki je nameščena na sedmem horizontu, smo zapustili rudnik, ki se razprostira na 64 km². Razsežnost rudnika se vidi po tem, da ima 270 vhodov, mi pa smo vstopili in izstopili le pri enem.

Rudarji so pri izkopavanju svinčeve in cinkove rude pogosto naleteli tudi na minerale (wulfenit, kalcit, cerusit,...) in fosile (amoniti, korale, školjke,...), ki jih sedaj razstavljajo v lepo urejenem muzeju, ki je postavljen v nekdanji upravi rudnika. V muzeju smo videli razne makete in skice rudnika od nekoč do danes.

Razstavljeni so tudi pripomočki, s katerimi so jamski geodeti nekoč zarisovali rove, v katerih so kopali rudo. Rudo so sprva iskali na slepo, zadnja leta pa so uporabljali posebne naprave, s katerimi so vrtali v različne smeri posameznih horizontov. Izvrtani material so poslali v rudniški laboratorij, kjer so jih analizirali in na osnovi analiz ugotovili vsebnost svinca in cinka. Na območjih, kjer so bile koncentracije svinca in cinka velike, so začeli s kopanjem.

Na žalost je vsebnost svinca in cinka v rudi močno padla, zato so bili primorani v začetku leta 1990 pričeti s postopnim zapiranjem rudnika. Temu je botrovala tudi nizka cena svinca in cinka na svetovnem trgu in vse manjša uporaba svinca v industriji in gradbeništvu. V dolgih stoletjih rudarjenja so rudarji izkopali okoli 19 milijonov ton rude in pridobili en milijon ton svinca in pol milijona ton cinka, ki sta v najboljših časih dosegala 99% čistost.

Obisk rudnika v Mežici mi bo ostal v lepem spominu, saj sem bil presenečen nad vsem, kar sem videl v osrčju Pece. Z velikim zanimanjem sem si ogledal tudi muzej. Ekскурzije se je udeležil tudi moj oče, ki mu je ogled rudnika bilo enkratno doživetje, saj je bil presenečen nad njegovo velikostjo in bogastvom, ki se je skrivalo tako globoko pod površjem zemlje. Presenečen je bil tudi nad tem, kako marljivi delavci so bili rudarji.

Nejc Preglau, 7.b

OBISK PRI ZAVAROVALNICI TRIGLAV

V Sloveniji imamo veliko zavarovalnic; ena izmed njih je tudi Zavarovalnica Triglav, ki ima svojo enoto v našem mestu, v centru Traberger.

V predstavnštvu v Dravogradu sta zaposlena g. Jože Pšeničnik in g. Anton Kotnik. Pri zavarovanju svetujeta in skrbita, da ljudje svoje premoženje varno in smotrno zavarujejo. O delu sta mi marsikaj povedala, moram priznati, da sem izvedela marsikaj novega.

Seznanila sem se z vrstami zavarovanja - avtomobilsko, premoženjsko, življenjsko, razgodno, turistično, zdravstveno... O vsaki obliki zavarovanja sem dobila nekaj podatkov. Najbolj zanimivo se mi je zdelo štipendijsko zavarovanje. To je varčevanje in zavarovanje z namenom, priskrbeti učencu ustrezno štipendijo, mu omogočiti boljše izobraževanje.

Doris Savanovič, 5.b

URA ANGLEŠČINE ZA OTROKE

V četrtek sem s prijateljicami spoznala gospo Reziko, ki uči na Gimnaziji na Ravnah. Je zelo prijetna gospa. S seboj je prinesla knjige, napisane v angleščini. Veliko smo se pogovarjale. Spoznale smo precej angleških besed. Bilo je zanimivo in vse prehitro se je ura angleščine končala. Poslovili smo se z angleškim pozdravom in veselo odšli domov.

LUTKOVNA IGRICA ŽOGICA NOGICA

Še isti dan smo se v knjižnici zbrali, da si ogledamo lutkovno igrico Žogica Nogica. Igrale so učenke iz Osnovne šole Šentjanž. Lutke so bile zelo zanimive, saj so jih učenke same naredile. Bilo je prijetno. Dedek in babica dobita žogico, a ta kmalu izgine. Odpravita se jo iskat in med potjo srečata strašilo, kužka in ptičico. Žogico najdeta pri zmaju Tolovaju. Vse se srečno izteče in vsi so zadovoljni. Bilo je lepo. Vsi smo bili navdušeni.

OGLED GEDALIŠKE PREDSTAVE GREMO V EVROPO

V nedeljo zvečer sem se odpravila v šolo. Društvo kmetic iz Dravograda je pripravilo predstavo. Obiskovalcev je bilo veliko. Predstava je bila zanimiva, predvsem zelo smešna, saj so dogodki res nenavadni. Kmetica postane ugledna ženska, ki se z možem in sosedi odpravi v Evropo. Režiserka predstave je hkrati tudi nastopala. Ko se je predstava končala, sem odšla domov. S to predstavo se je končal Teden vseživljenskega učenja.

Jerneja Šibilja, 5.b

IGRAJMO SE S KNJIGAMI V NEMŠČINI

V petek, 23.10.1998, sva v knjižnici spoznali Mašo Kolenbrant, študentko filozofske fakultete. Maša študira nemški in nizozemski jezik. S seboj je prinesla knjige v nemškem jeziku in nekaj slovarjev. Izvedeli sva marsikaj zanimivega o jeziku, ki ga govore naši sosedge.

Maša Mlačnik,
Doris Savanovič, 5.b

Ličkanje koruze včasih ni bilo nič posebnega in nenavadnega, saj so to opravilo poznali na vseh kmetijah. Jeseni, ko je dozorela koruza, so se vaščani ob večerih zbrali na kmetijah, včasih je to bilo v večjih izbah ali na skednji. Ljudje so posedali okrog velikega kupa koruze in pričeli z delom. Čas jim je vedno hitro mineval ob šalah in dobrotah hišne gospodinje. Kup se je bliskovito manjšal. Ljudje so zapeli in zaplesali. Tudi igra » z odtrganimi listi » bulanje » ni nikoli manjkala. Letos smo obudili spomin na ta lepi običaj. Ličkali smo pri Cehnerju v Črnečah, po domače » pri Maksofarju ». Zbralo se je veliko domačinov, tudi radovednežev od drugod ni manjkalo. Večer je bil zelo prijeten. Ko sem odhajal domov sem razmišljal o ličkanju. Ljudi je nekoč to opravilo združevalo. Ob njem so se srečevali in zabavali. Moral sem se nasmehnuti. Tudi sam ves večer nisem niti enkrat pomislil na televizor. Nenavadno, mar ne!

Rok Cehner, 6.a

PREDSTAVITEV LETALSKE ŠOLE - VZLETIŠČE

Ko smo se učenci pripeljali na letališče, sta nas tam čakala g. Damijan Cehner in g. Boris Kolenbrand. Najprej smo si ogledali hangar. V njem je shranjenih pet letal : Biba, Flesh, Dvokrilec, ki je domače izdelave in dva zmaja. Damijan nam je na kratko opisal vse letala, nato pa sedel v Bibo. Opazovali smo njegov vzlet. Ker je bilo megleno, nam je kmalu izginil izpred oči. Slišali smo le še hrup. Kmalu je pristal. V prostem času sem večkrat na tem letališču, vendar mi je vedno znova užitek pogledati človeka, ki se z razvojem tehnike lahko približa pticam.

PRIKAZ VZGOJE IN ŠOLANJA PSOV

Predstavnik Kinološkega društva Dravograd nam je predstavil vzgojo in šolanje psov. S seboj so imeli Nemške ovčarje. Videli smo, kako te mora pes braniti.

Bilo je zanimivo in poučno.

Zlatko Zalesnik, 7.b

FITNESS CENTER MEDIANA

S prijateljicami smo se odpravile na razgibavanje. Najprej smo se preoblekle v športna oblačila. Ko smo stopile v telovadni prostor, nas je malce zeblo, vendar smo se hitro ogrele. Preizkusile smo vse naprave. Kmalu se nam je pridružilo še več ljudi, tako da je postalo precej živahno in zanimivo. Izmenično smo vadili po navodilu - vodena vadba in samostojno - na orodjih. V ritmu glasbe smo se prijetno razgibavale. Nazadnje smo se še sprostile. Ko smo odhajale domov, smo si dejale: » Še bomo prišle » .

Jerneja Šibilja,

Tjaša Lipovnik,

Špela Pock, 5.b

MERJENJE MAŠČOB V FITNES STUDIJU

Fitness studio deluje v Dravogradu že dve leti in pol. Imajo več programov in eden izmed njih je tudi merjenje maščob.

Tukaj se merijo maščobe v kilogramih in ne v krvi. V Dravogradu merijo maščobe s pomočjo infra svetlobe. Ta naprava deluje zaradi različnega upora v mišicah in maščobah. Najprej obiskovalca zmerijo in stehtajo, nato pa zmerijo in stehtajo, nato pa izmerijo kakšno okostje ima. Zatem na določeno mesto na mišici usmerijo žarek infra svetlobe. Rezultati se potem pokažejo na računalniku. Na podlagi teh rezultatov se lahko vidi, ali moramo začeti s kakšno vadbo. Če je maščob preveč, priporočajo obisk fitness studia.

Aleš Črešnik, 8.b

DAN ODPRTIH VRAT - ODBOJKA

Hodim na trening odbojke. V ekipi nas je osemnajst. Treniramo dvakrat tedensko eno uro in pol. Najprej se ogrevamo. Potem skačemo v blok in zabijamo. Zatem sledijo serve ter igranje čez mrežo.

Pri igranju mora biti šest igralk. Vsaka mora znati sprejemati napadalni udarec in skakati v blok. Spodnji udarec je » čekič », potem so še odrivi k mreži in igranje s pesti. Po končanem treningu se preoblečemo in odhitimo domov. Ponavadi smo precej utrujene, saj je vadba zahtevna.

Tjaša Lipovnik, 5.b

DART KLUB » JANCA » DRAVOGRAD

Klub je bil ustanovljen leta 1992. Sedež društva je na Robindvoru. Število članov se je vsa leta spreminjalo. Danes jih je okoli 17, najstarejši med njimi je Stanko Čošnjak. Dosegli so že lepe uspehe. Leta 1992 je imel klub vice - prvakinjo države Febeko Špiljak, ki je na evropskem prvenstvu v Angliji dosegla ekipno 4. mesto. Društvo se izključno financira od članarine samih članov in sponzorja » Bistro Janca«. Vsak četrtek imajo trening, ob sobotah pa tekme v občinskem krogu.

Tudi letos so se člani kluba uvrščali na kvalifikacije za državno prvenstvo. Še posebej uspešna sta bila Robi Gologranc in Marjana Halužan. Sedaj nadaljujejo s tekmovalcem v državni C-ligi. Tudi mi držimo pesti, da se bodo čim bolje odrezali.

Mitja Plazovnik,
Andrej Ivančič,
Aleš Črešnik,
Mitja Čede, 8.b

Izkušnje tedna vseživljenjskega učenja

Do znanja lahko pridemo tudi na lažji način

Strokovnjaki v tehnološko in informacijsko razvitih družbah ugotavljajo, da so ljudje, ki so se pripravljani vseživljenjsko nenehno izobraževati, v življenju uspešnejši in bolj zadovoljni.

Oktobra se je na pobudo Andragoškega centra tudi Slovenija vključila v teden vseživljenjskega učenja. Letos so se tej pobudi prvič odzvali učitelji na osnovni šoli Simona Jenka, v podružnici Center. Nova znanja in metode pri učenju so od ponedeljka do petka vsak popoldan v obliki delavnic in predavanj pokazali staršem pa tudi vsem tistim, ki jih zanimajo nove poti do lažjega nabiranja učenosti.

Pobudnica, učiteljica četrtega razreda Stanka Prezelj, pravi: "Navdušila sem kolegice in se tudi sam vključila, saj moramo učitelji, ki smo tudi starši in smo se učili iz knjig, pri delu z otroki pa pridobili določene izkušnje, te posredovati naprej drugim staršem. Učenje je proces. Otroci pa se razvijajo in pri tem jim je potrebno pomagati.

Učitelji si želimo, da bi v starših prebudili željo za odkrivanje lažjih poti do svojih otrok. Marsikateri neuspeh bomo prihranili svojim otrokom, če se bomo zavedali, kako zelo je pomembno, da se učimo, kako ravnati z njimi in kako jim pomagati pri učenju. Učenje ni samo mehansko nabiranje nekega znanja. Posnemanje je učenje, učenje je tudi takrat, ko sanjamo in

dovolimo svojim idejam, da se prosto pretakajo. Učenje je, da se pred učenjem sprostimo, da skrbimo za svoje zdravje z gibanjem in da se zavedamo, da so tudi lažje poti k dobrim ocenam. Želim si, da bi poleg otrok tudi odrasli učenje sprejemali kot igro in potrebo v vsakdanjem življenju."

Stanka Prezelj pravi, da so bili prijetno presenečeni ob odzivu staršev, pa tudi učitelji z drugih šol.

Stanka Prezelj pravi: "Pokazali smo, kako se otroci sproščajo, saj vemo, da je pred delom treba usposobiti desno in levo možgansko hemisfero in otroke umiriti. Tako lažje sledijo, lažje si zapomnijo, uspeh je boljši, starši bolj zadovoljni. Zame je to začaran krog sreče.

Nekateri otroci so zelo nemirni in neprilagodljivi, to pa zato, ker imajo nizko samopodobo in občutek samovrednosti. Slednje nastaja zaradi slabih odnosov odraslih do otrok, zato se mi zdi namesto strogosti in kaznovanja mnogo bolj pomembna prijazna beseda. Ena izmed poti do boljšega lastnega vrednotenja je dobra komunikacija, zato je treba razvijati otrokove sposobnosti za sporazumevanje med

seboj in z odraslimi. Otroci so tudi igrali. Igrica je zelo pomembno sredstvo, s pomočjo katerega se naučijo nastopati. Nastop je za otrokavelika zadrega, ko pa v igri prevzame vlogo neke osebe, se osvobaja strahu in v njem spet raste pozitivna samopodoba.

Ena od učiteljic je prikazala, kako pristopiti k uspešnemu branju na različnih stopnjah otrokovega razvoja. Specialni pedagog je opisal težave, ki jih imajo otroci pri branju, poslušanju in orientaciji. Logopedinja je razložila pomen in razvoj govora, motnje govora ter sredstva in način, kako se odpravljajo v določenih starostnih obdobjih.

Sama pa sem predstavila miselne vzorce, ki so krasno sredstvo na poti k lažjemu učenju in boljšemu pomnjenju, saj delujejo na enak način kot naši možgani. Z njimi razvijamo spomin in vizualni zaznavni kanal. So pregledni, saj vključujejo le ključne besede in ko tak vzorec večkrat vidimo, se v naših možganih kar utrjeje vsebine, ki jih moramo znati. Strokovnjaki, ki se s tem ukvarjajo, pravijo, da bomo z miselnimi vzorci razvili genije."

Jana Debeljak

Na prestolu slave

Družbi dajejo poseben pečat nekateri posamezniki in skupine, ki na svojih področjih dosegajo izjemne uspehe. Tako gre lahko za vrhunske umetnike, uspešne športnike in seveda znanstvenike, katerih delo ponavadi poteka skrito očem javnosti, a je zato za razvoj vse družbe še pomembnejše. Družba poskuša njihovo delo včasih tudi nagraditi – nagrade so, odvisno od dejavnosti, lahko tudi otipljive, a največkrat samo moralne. V Slovenskem almanahu '99 objavljamo nagrajence od sredine novembra 1997 do sredine novembra 1998, ko zaključujemo redakcijo. Po pomenu nagrad ni mogoče razvrstiti, zato so v almanahu našteje po abecednem redu – najprej slovenske in nato mednarodne.

Ambasadorji republike Slovenije v znanosti

(priznanja, ki jih podeljuje ministrstvo za znanost in tehnologijo zaslužnim in s svojimi znanstvenimi deli v svetu odmevnim posameznikom)
Berta Jereb, Milica Kacin Wohinz,
Jože Pogačnik

Priznanja Andragoškega centra Slovenije

(za izjemne dosežke pri učenju odraslih)
priznanje posamezniku za izjemne dosežke pri bogatitvi lastnega znanja: Alenka Golob, Jožica Korenjak

priznanje skupini za izjemne dosežke pri bogatitvi lastnega znanja: Projektni svet za usposabljanje varuhinj-negovalk Ljubljana, Kulturnoumestniško izobraževalno društvo POC Ajdovščina, Likovni krožek Velenje

priznanje za izjemne dosežke pri bogatitvi znanja drugih: Alžbeta Cergol, Leda Dobrinja, Adela Kelhar, Izobraževalni center ELES

Nagrade Slovenskega arheološkega društva

Paola Korošec, Biba Teržan, Mitja Brodar

Bedjaničeve nagrade

(nagrade Iskre za doktorske disertacije, magistrska in diplomska dela s področja sistemov, naprav in elementov avtomatizacije, zaščitne tehnike in vodenja elektroenergetskih sistemov in stikalne tehnike)
za doktorsko disertacijo: Jože Ritonja

za magistrsko nalogo:

Tadeja Babnik, Anton Pozne

za diplomsko nalogo:

Matjaž Maver, Andreja Rojko, Uroš Salobir

Bernekerjeva nagrada

(nagrada občine Slovenj Gradec za dosežke na področju kulture)
Lojze Pogorevc

Betettove nagrade

(podeljuje jih Društvo glasbenih umetnikov)
Milivoj Šurbek, komorni ansambel
Trio Luwigana

Betettova listina: Vika Potočnik,
salzburška glasbena šola Mozarteum

Bloudkove nagrade 1997

(najvišja državna priznanja za pomembne dosežke na področju športa)

Franci Čop, Primož Peterka, Leon Štukelj
Bloudkove plakete: Boris Čuk, Mitja Dragšič,
Roman Perko, Janko Popovič, Zmago Sagadin,
Luka Špik, Meta Zagorc, Plavalni klub
Radovljica-Park hotel Bled

Boršnikove nagrade

(nagrade Boršnikovega srečanja)

Boršnikov prstan: Janez Bermež
velika nagrada Boršnikovega srečanja:

Življenje je sen (predstava SNG Drama
Ljubljana, režija Janusz Kica)

nagrade: Milada Kalezić, Boris Ostan, Darja Reichman, Zlatko Šugman, Dragan Živadinov
nagrada za mladega igralca oziroma igralko:
Ivan Peternej (za vlogo v predstavi Naloga ali
Spomin na revolucijo v izvedbi SMG Ljubljana)

posebna nagrada po presoji žirije:
Tomi Janežič (za režijo Kralja Ojdipa
v izvedbi SMG Ljubljana)

nagrada občinstva: Peter Boštjančič (za vlogo
v Lovu na čarovnice v izvedbi SNG Maribor)

Dnevnikova nagrada

(za najboljšo igralsko stvaritev tekoče sezone)
Boris Ostan (za vlogo v Tartuffu v izvedbi MGL
Ljubljana)

Nagrade Društva novinarjev Slovenije

za življenjsko delo: Otmar Klipšteter (Dnevnik)
za odmevne novinarske dosežke: Bojan Budja
(Večer), Vladimir Kocjančič (Radio Slovenija),
Tomo Šajn (Primorske novice in Radio Koper)

za dosežke časnikarjev v podjetjih:

Henrik Jerčič (Gorenje)

za mlade časnikarje: Gregor Repovž (Delo),
Uroš Slak (TV Slovenija)

Filmske nagrade

nagrada Metoda Badjura za življenjsko delo (podeljuje jo Društvo slovenskih filmskih ustvarjalcev)
Rudi Omota